

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. rugsėjo 4 d.
(OR. en)

11796/18

GAF 35
FIN 627

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinio sekretoriaus, kurio vardu pasirašo direktorius Jordi AYET PUIGARNAU
gavimo data:	2018 m. rugsėjo 4 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI- MIKKELSENIUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2018) 553 final
Dalykas:	Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai. 29-oji Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir kovos su sukčiavimu metinė ataskaita (2017 m.)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2018) 553 final.

Pridedama: COM(2018) 553 final

Briuselis, 2018 09 03
COM(2018) 553 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

29-oji Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir kovos su sukčiavimu metinė ataskaita (2017 m.)

{SWD(2018) 381 final} - {SWD(2018) 382 final} - {SWD(2018) 383 final} -
{SWD(2018) 384 final} - {SWD(2018) 385 final} - {SWD(2018) 386 final}

TURINYS

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI 29-oji Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugos ir kovos su sukčiavimu metinė ataskaita (2017 m.)

SANTRAUKA	3
1. ĮVADAS	5
2. KOVOS SU SUKČIAVIMU DERINIMAS IR STIPRINIMAS VISOJE ES – KOMPLEKSNĖS KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKOS KRYPTYS, PRIEMONĖS IR REZULTATAI	5
2.1. Nauja teisinė aplinka. ES institucijų priimti teisės aktai	5
2.1.1. Direktyva dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis	5
2.1.2. Reglamentas, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje	6
2.2. Ateities kūrimas – Europos institucijų teisėkūros ir politikos iniciatyvos	8
2.2.1. Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 vertinimas.....	8
2.2.2. Kova su korupcija Europos Sąjungoje	8
2.2.3. Pasiūlymas peržiūrėti Finansinį reglamentą ir kai kurias sektorių finansines taisykles („Omnibus“)	9
2.2.4. Tarptautinis bendradarbiavimas	9
2.2.5. Komisijos kovos su sukčiavimu strategija	10
2.2.6. Programos „Hercule“ įgyvendinimas	10
2.3. ESTT jurisprudencija	10
2.3.1. Senaties terminai: bylos Alytaus ir Glencore.....	11
2.3.2. PVM: byla M.A.S.	11
2.4. Priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės	11
2.4.1. Santrauka.....	11
2.4.1.1. Nacionalinės kovos su sukčiavimu strategijos (NKSS)	11
2.4.1.2. Viešieji pirkimai ir korupcija.....	12
2.4.1.3. Kitos priemonės	12
2.4.2. 2016 m. rekomendacijų įgyvendinimas.....	12
2.5. Nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistikos santrauka.....	13
2.5.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai	14
2.5.2. Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta	14
2.5.3. OLAF tyrimai	15
3. KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKA, PRIEMONĖS IR REZULTATAI (ĮPLAUKŲ SRITYJE)	16
3.1. ES institucijų kovos su sukčiavimu priemonės įplaukų srityje.....	16
3.1.1. Savitarpio administracinė pagalba.....	16
3.1.1.1. Reglamento (EB) Nr. 515/97 43b straipsnio įgyvendinimas	16
3.1.1.2. Kovos su sukčiavimu informacinė sistema (AFIS)	16
3.1.1.3. Bendros muitinės operacijos (BMO).....	17

3.1.2.	Savitarpio pagalba ir kovos su sukčiavimu nuostatos tarptautiniuose susitarimuose	18
3.1.3.	Kova su neteisėta prekyba tabako gaminiais	18
3.1.4.	Kova su sukčiavimu PVM srityje	18
3.2.	Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės įplaukų srityje.....	19
3.3.	Įplaukų srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika	19
3.3.1.	Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai	19
3.3.2.	Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta	20
4.	SEKTORIŲ KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKA, PRIEMONĖS IR REZULTATAI IŠLAIDŲ SRITYJE	20
4.1.	Valstybių narių sektorių kovos su sukčiavimu politika ir priemonės, susijusios su keliais išlaidų sektoriais.....	20
4.2.	Žemės ūkio sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai	20
4.2.1.	Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės žemės ūkio srityje	20
4.2.2.	Žemės ūkyje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika	20
4.2.2.1.	Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai.....	21
4.2.2.2.	Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta	22
4.3.	Sanglaudos politikos ir žuvininkystės sektorių kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai.....	23
4.3.1.	Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės sanglaudos politikos ir žuvininkystės srityje 23	
4.3.2.	Sanglaudos politikos ir žuvininkystės srityse nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika	24
4.3.2.1.	Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai.....	24
4.3.2.2.	Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta	25
4.4.	Netiesioginio valdymo (pasirengimo narystei) sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai	25
4.4.1.	Netiesioginio valdymo (pasirengimo narystei) srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika	25
4.5.	Tiesioginio valdymo sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai	25
4.5.1.	Tiesioginio valdymo srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika	25
4.5.1.1.	Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai.....	25
4.5.1.2.	Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta	26
5.	LĖŠŲ IŠIEŠKOJIMAS IR KITOS PREVENCINĖS BEI TAISOMOSIOS PRIEMONĖS. 26	
6.	BENDRADARBIAVIMAS SU VALSTYBĖMIS NARĖMIS	26
7.	ANKSTYVOJO NUSTATYMO IR DRAUDIMO DALYVAUTI PROCEDŪROJE SISTEMA	26
8.	TOLESNI VEIKSMAI PO EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS DĖL 2016 M. METINĖS ATASKAITOS.....	27
9.	IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	27
9.1.	Įplaukos	28

9.2.	Išlaidos	28
9.3.	Bendradarbiavimas visais lygmenimis.....	29

1 PRIEDAS. SUKČIAVIMU LAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.	30
--	-----------

2 PRIEDAS. SUKČIAVIMU NELAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.	31
--	-----------

3 PRIEDAS. PRIDEDAMŲ TARNYBŲ DARBINIŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS	32
--	-----------

Paveikslų sąrašas

1 PAV. SVARBIAUSI 2017 M. ĮVYKIAI TEISĖKŪROS SRITYJE	8
2 PAV. ESTT JURISPRUDENCIJA SU FIA SUSIJUSIAIS KLAUSIMAIS (2017 M.)	13
3 PAV. SUKČIAVIMU LAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.....	15
4 PAV. SUKČIAVIMU LAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA, IR SUSIJUSIOS SUMOS 2013–2017 M.....	16
5 PAV. SUKČIAVIMU NELAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.....	17
6 PAV. 2017 M. PABAIGOJE TEBEVYKSTANTYS TYRIMAI PAGAL SEKTORIUS.....	18
7 PAV. SVARBIAUSI POLITIKOS ĮVYKIAI ĮPLAUKŲ SRITYJE	19
8 PAV. BENDROS MUITINĖS OPERACIJOS 2017 M.....	20
9 PAV. PAGRINDINIAI 2017 M. NUSTATYTŲ PAŽEIDIMŲ, APIE KURIUOS PRANEŠTA, MODELIAI.....	22
10 PAV. ŽEMĖS ŪKIO POLITIKA – PAGRINDINIAI FAKTAI IR SKAIČIAI	25
11 PAV. RINKOS PRIEMONĖS, LABIAUSIAI SUSIJUSIOS SU PAŽEIDIMAIS (LAIKOMAI IR NELAIKOMAI SUKČIAVIMU).....	25
12 PAV. SANGLAUDOS IR ŽUVININKYSTĖS POLITIKA – PAGRINDINIAI FAKTAI IR SKAIČIAI	26
13 PAV. DUOMENYS APIE 2007–2013 M. PL	27
14 PAV. COCOLAF STRUKTŪRA IR POGRUPIAI	28

SANTRAUKA

2017 m. Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugos metinę ataskaitą (toliau – FIA ataskaita) Komisija teikia bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 325 straipsnį.

Du svarbūs teisėkūros laimėjimai

2017 m. buvo priimti du svarbūs teisės aktai, kurie stiprins konvergenciją siekiant veiksmingos ir lygiavertės ES biudžeto apsaugos, visų pirma nuo tarpvalstybinio sukčiavimo:

- Direktyva dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (FIA direktyva);
- Reglamentas, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje.

Šie du teisės aktai priimti po kelerius metus trukusių derybų ir atspindi Europos institucijų ir valstybių narių įsipareigojimą kovoti su sukčiavimu, kuris kenkia Sąjungos finansiniams interesams.

Teisėkūros ir politikos iniciatyvos

Įgyvendinant šiuos teisės aktus reikės pritaikyti dabartinę kovos su sukčiavimu sistemą, kad būtų užtikrintas veiksmingas kompetentingų įstaigų ir institucijų veiklos tarpusavio koordinavimas.

Šis darbas bus tęsiamas keletą artimiausių metų, ypač rengiant 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos reglamentavimo teisinę sistemą.

Pirmasis žingsnis buvo Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 (OLAF įgaliojimai ir galios) įvertinimas, kuris atskleidė įgyvendinant šį reglamentą pasiektus rezultatus ir šio reglamento trūkumus atsižvelgiant į Europos prokuratūros įsteigimą.

Be to, 2017 m. Komisija:

- toliau, kaip įprasta, per Europos semestrą vertino pokyčius ir valstybėms narėms teikė konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, susijusias su kova su korupcija;
- per programą „Hercule III“ skyrė 14,95 mln. EUR biudžetą valstybių narių operatyviniams ir administraciniais gebėjimams stiprinti;
- sėkmingai derėjosi dėl kovos su sukčiavimu nuostatų įtraukimo į ES tarptautinius susitarimus ir

- pradėjo Komisijos kovos su korupcija strategijos vertinimą siekdama ją atnaujinti.

ESTT jurisprudencija

2017 m. jurisprudenciją dėl ES finansinių interesų apsaugos papildė trys Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimai. Du iš jų (bylose *Alytaus* ir *Glencore*) buvo susiję su senaties terminų klausimais, o trečiasis (*M.A.S. ir M.B.*) – su PVM, visų pirma išaiškinant kai kuriuos Sprendimo *Taricco* aspektus.

Svarbiausi įvykiai įplaukų srityje

Komisija priėmė pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo siekiama, kad, stiprinant mokesčių administratorių tarpusavio administracinio bendradarbiavimo ir bendradarbiavimo su kitomis teisėsaugos institucijomis priemones, ES PVM sistema taptų paprastesnė, labiau apsaugota nuo sukčiavimo ir nebeliktų tarpvalstybinės prekybos spragų.

Sudaryti savitarpio pagalbos susitarimai su MERCOSUR ir Azerbaidžanu. Kovos su sukčiavimu nuostata buvo sėkmingai įtraukta į laisvosios prekybos susitarimą su Japonija.

OLAF koordinavo arba padėjo vykdyti 11 bendrų muitinės operacijų, kuriomis buvo sėkmingai kovojama su įvairiomis grėsmėmis, be kita ko, su cigarečių kontrabanda, sukčiavimu surenkant įplaukas, suklastotais produktais, neteisėtais pinigų srautais ir narkotikais.

Vertinant finansiniu požiūriu, labiausiai susijusios su sukčiavimu ir pažeidimais prekės buvo importuojami saulės kolektoriai. Daugeliu atvejų su saulės kolektoriais susiję pažeidimai buvo nustatyti gavus OLAF pranešimą dėl savitarpio pagalbos.

Buvo pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra dėl Jungtinėje Karalystėje nustatyto nepakankamo įvertinimo, turinčio poveikį įplaukoms iš tradicinių ir PVM pagrįstų nuosavų išteklių.

Svarbiausi įvykiai išlaidų srityje

„Omnibus“ reglamentu skatinamas finansinių taisyklių supaprastinimas ir išaiškinimas. 2017 m. buvo priimtose su žemės ūkiu susijusios nuostatos, o likusių išlaidų sektorių pakeitimų projektai turėtų būti priimti 2018 m.

Sukčiavimo prevencijos koordinavimo patariamasis komitetas (COCOLAF) parengė rekomendacijas dėl įspėjamųjų ženklų ir

geriausios patirties viešųjų pirkimų ir pranešimų apie pažeidimus srityse.

Atlikus nacionalinių institucijų nustatytų sukčiavimų laikomų ir nelaikomų pažeidimų analizę buvo patvirtinti 2016 m. nustatyti faktai dėl pagrindinių rizikos sektorių.

Taip pat atkreiptas dėmesys į nustatymo metodus, padėjusius atpažinti didelės finansinės vertės sukčiavimų laikomus ir nelaikomus atvejus ir juos šalinti – tai rizikos analizė, informatorių pranešimai, informavimas apie pažeidimus ir žiniasklaidos informacija.

Pirmiau minėta analizė taip pat atskleidė teigiamus rezultatus, kurių pasiekta glaudžiau bendradarbiaujant teisminėms ir administracinėms institucijoms.

Remiantis šiais nustatytais faktais, nacionalinėms institucijoms skirtos konkrečios rekomendacijos, kad pirmiau minėtų šaltinių duomenis būtų galima struktūrizuoti ir sistemingai naudoti.

Kovos su sukčiavimu priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės

Valstybės narės pranešė apie 73 svarbias priemones, kurių ėmėsi siekdamas apsaugoti ES finansinius interesus ir kovoti su sukčiavimu. Jos apima visą kovos su sukčiavimu ciklą, tačiau daugiausia dėmesio skiriama nustatymui ir prevencijai. Tos priemonės daugiausia susijusios su lėšų kontrole pasidalijamojo valdymo srityje.

Dauguma valstybių narių pranešė apie priemonių, kurių ėmėsi įgyvendindamos 2016 m. rekomendacijas, skaičių ir pobūdį; tai galima vertinti teigiamai, tačiau vis dar lieka tobulintinių aspektų.

ES biudžetui kenkiančių pažeidimų, laikomų ir nelaikomų sukčiavimų, nustatymas ir pranešimas apie juos

2017 m. Komisijai iš viso pranešta apie 15 213 pažeidimų (laikomų ir nelaikomų sukčiavimų) – 20,8 proc. mažiau negu 2016 m. Su jais susijusių lėšų suma yra apie 2,58 mlrd. EUR, t. y. 8,6 proc. mažesnė negu praėjusiais metais.

Pranešta apie 1 146 pažeidimus, kurie laikomi sukčiavimu; su jais susijusi maždaug 467 mln. EUR išlaidų arba įplaukų suma.

Pažeidimo nustatymas reiškia, kad imamas taisomųjų priemonių siekiant išieškoti susijusias netinkamai išmokėtų lėšų sumas ir, jeigu

įtariamas sukčiavimas, pradedamas baudžiamasis procesas.

1 priede nurodytas nustatytų sukčiavimų laikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, skaičius pagal valstybes nares. Šis skaičius rodo valstybių narių darbo, atlikto kovojant su sukčiavimu ir kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla, rezultatus, todėl šių duomenų nereikėtų suprasti kaip sukčiavimo valstybių narių teritorijose masto rodiklio.

1. ĮVADAS

Pagal SESV 325 straipsnio 5 dalį Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, kiekvienais metais pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai dėl priemonių, kurių imtasi kovojant su sukčiavimu ir kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla.

ES ir jos valstybės narės yra bendrai atsakingos už ES finansinių interesų apsaugą ir kovą su sukčiavimu. Valstybių narių valdžios institucijos valdo apie 74 proc. ES išlaidų ir renka tradicinius nuosavus išteklius (TNI). Komisija prižiūri abi šias sritis, nustato standartus ir tikrina, kaip jų laikomasi. Siekdamas užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą, Komisija ir valstybės narės turi glaudžiai bendradarbiauti.

Šioje ataskaitoje šis bendradarbiavimas vertinamas siekiant jį pagerinti, todėl joje:

- glaustai apžvelgtos priemonės, kurių imtasi ES ir valstybių narių lygmeniu kovojant su sukčiavimu;
- išanalizuoti svarbiausi nacionalinių ir Europos institucijų pasiekimai nustatant su ES išlaidomis ir įplaukomis susijusį sukčiavimą bei pažeidimus. Analizė visų pirma grindžiama nustatytais pažeidimais ir sukčiavimu, apie kuriuos valstybės narės pranešė laikydamosi sektorių reglamentų.

Prie ataskaitos pridedami šeši Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai, kurie išvardyti 3 priede¹.

2. KOVOS SU SUKČIAVIMU DERINIMAS IR STIPRINIMAS VISOJE ES – KOMPLEKSNĖS KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKOS KRYPTYS, PRIEMONĖS IR REZULTATAI

2.1. Nauja teisinė aplinka. ES institucijų priimti teisės aktai

Pastaraisiais metais Komisija akcentavo nacionalinių institucijų požiūrio į kovą su

sukčiavimu ir pažeidimais, kenkiančiais ES finansiniams interesams, skirtumus. Iš Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimų matyti, kad daugėja tarptautinio sukčiavimo atvejų.

2017 m. priimti du svarbūs teisės aktai užtikrins konvergenciją siekiant veiksmingos ir lygiavertės ES biudžeto apsaugos, visų pirma nuo tarpvalstybinio sukčiavimo:

1. Direktyva dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (FIA direktyva)² ir
2. Reglamentas, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje³.

Abu šie teisės aktai priimti po kelerius metus trukusių derybų ir atspindi Europos institucijų ir valstybių narių įsipareigojimą kovoti su sukčiavimu, kuris kenkia Sąjungos finansiniams interesams.

2.1.1. Direktyva dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis

Ši direktyva pakeičia 1995 m. Konvenciją dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (FIA konvencija)⁴ ir jos protokolus 26 valstybėse narėse, kurioms ji yra privaloma. FIA konvencija toliau taikoma Danijai ir Jungtinei Karalystei.

¹ i) 325 straipsnio įgyvendinimas valstybėse narėse 2017 m.;
ii) su nuosavais ištekliais, gamtos ištekliais, sanglaudos politika ir pagalba rengiantis narystei ir tiesioginėms išlaidomis susijusių pažeidimų, apie kuriuos pranešta, statistinis įvertinimas;
iii) tolesni veiksmai atsižvelgiant į Komisijos 2016 m. ES finansinių interesų apsaugos ir kovos su sukčiavimu ataskaitos rekomendacijas;
iv) ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES). Finansinio reglamento 108 straipsnyje nurodyta komisija;
v) metinė programos „Hercule III“ 2017 m. apžvalga ir informacija apie jos rezultatus, ir
vi) Reglamento (EB) Nr. 515/97 43b straipsnio įgyvendinimo įvertinimas.

² 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis, OL L 198, 2017 7 28, p. 29–41.

³ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁴ Liepos 26 d. Tarybos aktas (OL C 316, 1995 11 27, p. 48).

1 pav. Svarbiausi 2017 m. įvykiai teisėkūros srityje

FIA direktyvoje:

- suderintos apibrėžtys, sankcijos ir senaties terminai, taikomi nusikalstamoms veikoms, kenkiančioms Sąjungos finansiniams interesams, įskaitant sukčiavimą, korupciją, pinigų plovimą ir pasisavinimą;
- numatyta, kad ji taikoma tarpvalstybinio sukčiavimo PVM srityje atvejams, kai bendra žala yra ne mažesnė kaip 10 mln. EUR;
- nustatytas dviejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas (iki 2019 m. liepos 6 d.).

Europos prokuratūra

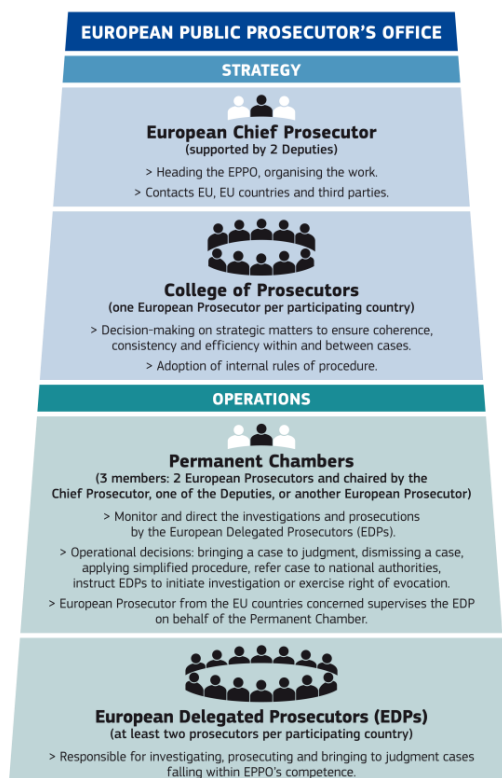
- įsteigta stiprinant bendradarbiavimą (iš pradžių 20 valstybių narių);
- jos įsteigimas buvo vienas pagrindinių Komisijos prioritetų baudžiamosios teisenos srityje ir bendros kovos su ES biudžetui kenkiančiu sukčiavimu strategijos dalis;
- kompetentinga tirti, vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikalstamas veikas, kenkiančias Sąjungos finansiniams interesams, kurios nurodytos FIA direktyvoje;
- tikimasi, kad bus užtikrinta nuoseklesnė ir veiksmingesnė baudžiamojo persekiojimo politika ES biudžetui kenkiančių srityje: išaugs baudžiamųjų persekiojimų ir apkaltinamųjų nuosprendžių skaičius, bus susigrąžinama daugiau lėšų.

2.1.2. Reglamentas, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje

Dalyvaujančios valstybės narės:

Ateityje gali prisijungti kitos valstybės narės⁵.

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1550_lt.htm
Nyderlandai (2018 m. gegužės 14 d.) ir Malta (2018 m. birželio 14 d.) oficialiai informavo Komisiją apie ketinimą prisijungti prie Europos prokuratūros ir, vadovaudamasi SESV 331 straipsniu, Komisija rengia sprendimus, patvirtinančius šių valstybių narių dalyvavimą.

2.2. Ateities kūrimas – Europos institucijų teisėkūros ir politikos iniciatyvos

Įgyvendinant naujus teisės aktus reikės pritaikyti dabartinę kovos su sukčiavimu sistemą prie naujausių pokyčių, kad būtų užtikrintas būtinas kompetentingų įstaigų ir institucijų veiklos tarpusavio koordinavimas. Šis darbas bus tęsiamas keletą artimiausių metų, ypač rengiant 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos reglamentavimo teisinę sistemą.

Kitame skirsnyje apžvelgiami pagrindiniai pokyčiai, susiję su 2017 m. Komisijos politikos ir teisėkūros iniciatyvomis.

2.2.1. Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 vertinimas

Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013⁶ yra teisinės sistemos, reglamentuojančios OLAF įgaliojimus vykdyti administracinius tyrimus dėl sukčiavimo, korupcijos ir kitos neteisėtos veiklos, darančios įtaką ES finansiniams interesams, pagrindas.

2017 m. spalio 2 d. Komisija priėmė jo taikymo vertinimo ataskaitą pagal reglamento 19 straipsnį⁷.

Vertinime daroma išvada, kad reglamentu sudarytos sąlygos OLAF vykdyti savo įgaliojimus ir pasiekti konkrečių rezultatų, akivaizdžiai gerinant tyrimų atlikimą, bendradarbiavimą su partneriais ir susijusių asmenų teises. Tuo pat metu atkreipiamas dėmesys į trūkumus, kurie daro poveikį OLAF tyrimų veiksmingumui ir efektyvumui. Jie, be kita ko, susiję su:

- OLAF tyrimo priemonėmis;
- naudojimusi OLAF galiomis;

⁶ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

⁷ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai *Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 taikymo vertinimas* (COM(2017) 589);

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=COM:2017:589:FIN>

ir prie jo pridedamas SWD(2017) 332;

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=SWD:2017:332:FIN&from=EN>.

Ataskaitą papildė nepriklausomas tyrimas („Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos atliekamų tyrimų taikymo vertinimas“), jį grindžiama didelio masto konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais, įskaitant konferencijos, kurioje dalyvavo maždaug 250 dalyvių iš įvairių suinteresuotųjų subjektų grupių, rezultatais. Be to, buvo parengta OLAF priežiūros komiteto nuomonė Nr. 2/2017; http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/sites/default/files/opinion_2_2017.pdf).

- vienodomis sąlygomis atliekant vidaus tyrimus ES institucijose, įstaigose, organuose ir agentūrose;
- skirtumais imantis tolesnių veiksmų dėl OLAF rekomendacijų;
- valstybių narių ir ES institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų pareigomis bendradarbiauti;
- bendru teisinės sistemos, taikomos OLAF tyrimams, nuoseklumu;
- galimybe susipažinti su banko sąskaitos informacija ir
- OLAF įgaliojimų PVM srityje aiškumu.

Kalbant apie Europos prokuratūros įsteigimą (žr. 2.1 skirsnį) ir jos poveikį OLAF darbui, vertinimo ataskaitoje aiškiai pripažįstamas poreikis toliau reglamentuoti šių dviejų įstaigų santykius ir raginama sparčiai pritaikyti OLAF veiklą, kad būtų užtikrintas teisinės sistemos tinkamumas.

2018 m. gegužės 23 d. Komisija priėmė tikslinį pasiūlymą iš dalies pakeisti reglamentą, visų pirma dėl Europos prokuratūros įsteigimo, taip pat atsižvelgdama į aiškiausiai suformuluotas vertinimo išvadas, kad OLAF išliktų stipri ir sklandžiai dirbanti Europos prokuratūros partnerė.

Europos prokuratūros reglamente jau yra nuostatų, kuriomis reglamentuojami Europos prokuratūros ir OLAF santykiai. Jos grindžiamos glaudaus bendradarbiavimo, keitimosi informacija, papildomumo ir dubliavimosi vengimo principais. Šias taisykles turi atitikti ir papildyti Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 pakeitimai, kurių bendras tikslas – stiprinti kovą su Sąjungos biudžetui kenkiančiu sukčiavimu vykdant integruotą politiką, pagal kurią tvirta ir visapusiškai veikianti OLAF vykdytų administracinius tyrimus, papildančius Europos prokuratūros baudžiamosios teisės metodiką.

Daugiausia dėmesio skiriama sritimis, kuriose dėl reglamento šiuo metu atsiranda didelių OLAF veiklos, vykdomos valstybėse narėse, skirtumų, pavyzdžiui, patikros ir patikrinimams vietoje, galimybei susipažinti su banko sąskaitos informacija ir nacionalinių institucijų pagalba.

2.2.2. Kova su korupcija Europos Sąjungoje

Kova su korupcija 2017 m. buvo vienas iš Europos semestro proceso ekonomikos valdymo prioritetų. Keliose šalių ataskaitose⁸ pateiktas kovos su korupcija teisinės, politikos ir institucinės aplinkos

⁸ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-reports_lt

vertinimas, įskaitant padarytą pažangą ir likusias problemas.

Kelioms valstybėms narėms taip pat pateiktos rekomendacijos⁹ imtis skaidrumo didinimo veiksmų, stiprinti interesų konfliktų prevenciją, kovoti su neoficialiu atlygiu sveikatos priežiūros srityje arba stiprinti pastangas kovoti su korupcija viešojo administravimo ir teisminėse institucijose bei viešųjų pirkimų srityje.

Vykdydama ES dalijimosi patirtimi kovojant su korupcija programą, Komisija 2017 m. surengė tris dalijimosi patirtimi seminarus, kuriuose dalyvavo maždaug 100 kovos su korupcija specialistų ir ekspertų iš valstybių narių nacionalinių administracijų, taip pat tarptautinių organizacijų, pilietinės visuomenės, akademinės bendruomenės ir kitų suinteresuotųjų subjektų atstovų. Šiuose seminaruose buvo sudarytos sąlygos dalytis geriausia patirtimi šiose teminėse srityse: kovos su korupcija rodiklių (Briuselis, 2017 m. kovo mėn.), interesų konfliktų ir „sukamųjų durų“ reiškinio (Barselona, 2017 m. birželio mėn.) ir korupcijos ekonominio poveikio (Briuselis, 2017 m. gruodžio mėn.).

2017 m. gruodžio mėn. buvo paskelbtas 2,2 mln. EUR vertės kvietimas teikti pasiūlymus¹⁰ dėl projektų, skirtų korupcijos prevencijai ir kovai su ja valstybėse narėse.

Komisija ir OLAF aktyviai dalyvavo keliuose Europos ir tarptautiniuose kovai su korupcija skirtuose forumuose, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos, G 20 kovos su korupcija darbo grupės ir Europos partnerių prieš korupciją (EPAC) / Europos kovos su korupcija kontaktinių punktų tinklo (EACN) veikloje. 2017 m. lapkričio mėn. EACN priėmė Lisabonos deklaraciją¹¹, kurioje Europos sprendimus priimančias asmenys raginami ryžtingiau kovoti su korupcija.

2.2.3. Pasiūlymas peržiūrėti Finansinį reglamentą ir kai kurias sektorių finansines taisykles („Omnibus“)

2017 m. Europos Parlamentas ir Taryba svarstė Komisijos 2016 m. rugsėjo mėn. pasiūlymą¹² dėl

⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/2017-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

¹⁰ ISFP-2017-AG-CORRUPT.

¹¹ http://www.epac-eacn.org/downloads/declarations/doc_view/167-lisbon-declaration-2017

¹² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai

išsamios ir didelio užmojo Finansinio reglamento peržiūros¹³ ir atitinkamų sektoriaus įvairių daugiamečių programų finansavimo taisyklių pakeitimų.

Šiuo pasiūlymu siekiama modernizuoti ir supaprastinti Sąjungos finansines taisykles ir stiprinti įdiegtas ES biudžeto apsaugos nuo sukčiavimo ir finansinių pažeidimų sistemas. Juo, be kita ko, sugriežtinamos kovos su mokesčių vengimu taisyklės, kurių turi laikytis ES įgyvendinantieji partneriai, ir patikslinama, kad prievolė vengti interesų konfliktų visapusiškai galioja taikant visus ES lėšų panaudojimo metodus (be kita ko, valstybių narių lygmeniu). Dėl paties supaprastinimo turėtų sumažėti klaidų ir taip pat padidėti atitinkamos politikos poveikis ir pagerėti jos praktinio įgyvendinimo rezultatai.

Parlamento prašymu, derantis dėl teisės aktų buvo labiau sustiprinti atsisakymo finansuoti nepatikimus ES lėšų gavėjus pagrindai, ypač priedangos įmonės. Kai kurie siūlomi su žemės ūkio politika susiję pakeitimai buvo priimti atskirai Reglamentu (ES) 2017/2393¹⁴ ir tikimasi, kad naujas Finansinis reglamentas ir likusių sektorių taisyklių pakeitimai bus priimti 2018 m. trečiąjį ketvirtį.

2.2.4. Tarptautinis bendradarbiavimas

Kad būtų veiksmingiau kovojama su ES biudžetui kenkiančiu sukčiavimu už ES ribų, Komisija ir toliau įtraukė kovos su sukčiavimu nuostatas į susitarimus su ES nepriklausančiomis šalimis ir į dotacijų ir perdavimo susitarimų su tarptautinėmis

(ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013, (ES) Nr. 1307/2013, (ES) Nr. 1308/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014, (ES) Nr. 652/2014 ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 541/2014/ES (COM(2016) 605).

¹³ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1) su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 2015/1929 (OL L 286, 2015 10 30, p. 1).

¹⁴ 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2393, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės, (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, ir (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos (OL L 350, 2017 12 29, p. 15).

finansų įstaigomis bei kitomis tarptautinėmis organizacijomis šablonus.

2017 m. OLAF surengė du renginius, skirtus ES nepriklausančioms šalims paremti:

- metinį seminarą (Juodkalnijoje) šalių kandidačių ir potencialių šalių kandidačių institucijoms partnerėms apie geriausią sukčiavimo nustatymo ir pranešimo apie jį patirtį, ir
- kovos su sukčiavimu praktinį seminarą, kuriame dalyvavo visos susijusios Gruzijos kovos su sukčiavimu ir korupcija tarnybos, skirtą padėti joms įgyvendinti ES ir Gruzijos asociacijos susitarimo kovos su sukčiavimu nuostatas.

Be to, OLAF pasirašė administracinio bendradarbiavimo susitarimus su Tuniso ir Kosovo institucijomis partnerėmis¹⁵.

2.2.5. Komisijos kovos su sukčiavimu strategija

Komisija svarsto galimybę atnaujinti 2011 m. birželio 24 d. priimtą Komisijos kovos su sukčiavimu strategiją¹⁶, kurios tikslas yra gerinti sukčiavimo prevenciją, nustatymą ir tyrimą ir užtikrinti, kad tinkamų sankcijų taikymas, lėšų išieškojimas ir atgrasymas nuo sukčiavimo būtų svarbūs Komisijos darbotvarkės prioritetai.

Dauguma Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos veiksmų yra užbaigti arba įgyvendinami. Visi 49 Komisijos padaliniai parengė konkrečių sektorių kovos su sukčiavimu strategijas tose politikos srityse, už kurias yra atsakingi.

2017 m. Komisija atliko bendro Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos įgyvendinimo vertinimą. Atliekant vertinimą nustatoma pažanga, padaryta nuo Komisijos kovos su sukčiavimu strategija priėmimo 2011 m. siekiant nustatytų tikslų, atsižvelgiant į pokyčius, susijusius su ES politikos kryptimis kovos su sukčiavimu srityje, atitinkamą sukčiavimo riziką ir besiformuojančius sukčiavimo modelius. Rezultatais turėtų būti remiamasi priimant sprendimus, koku mastu reikia atnaujinti Komisijos kovos su sukčiavimu strategiją. Vertinimas apims laikotarpį nuo Komisijos kovos su sukčiavimu strategijos priėmimo; bus vertinamas jos tinkamumas, veiksmingumas, efektyvumas ir nuoseklumas.

¹⁵ Atitinkamai su Tuniso generaline finansų inspekcija ir Kosovo* policija.

*Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244 (1999) bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

¹⁶ KOM(2011) 376 galutinis.

2.2.6. Programos „Hercule“ įgyvendinimas

Pagal 2014–2020 m. programą „Hercule III“¹⁷ remiami veiksmai, kuriais kovojama su sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla. 2017 m., ketvirtaisiais šios programos įgyvendinimo metais, 14,95 mln. EUR biudžetas¹⁸ skirtas:

- veiksams, kuriais stiprinami valstybių narių muitinių ir policijos pajėgų operatyvumai ir techniniai pajėgumai ir IT paramai finansuoti (75 proc. programos biudžeto), ir
- mokymo veiklai ir konferencijoms, įskaitant skaitmeninės ekspertizės mokymo kursus valstybių narių ir šalių partnerių teisėsaugos tarnybų darbuotojams finansuoti (25 proc. biudžeto).

Programos „Hercule III“ dotacijų gavėjai pranešė, kad naudojant programos lėšomis finansuotą įrangą ir mokymus pasiekta svarbių laimėjimų¹⁹, pavyzdžiui:

- konfiskuota kontrabandinių ir padirbtų cigarečių bei tabako gaminių;
- nustatytos naujos sukčiavimo schemos ir organizuoto nusikalstamumo grupuočių tinklai ir
- organizuoti pažeidimų ir korupcijos, nukreiptų prieš Sąjungos finansinius interesus, operacijos ir tyrimai.

2.3. ESTT jurisprudencija

2017 m. jurisprudenciją dėl ES finansinių interesų apsaugos papildė trys Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimai. Du (bylose *Alytaus*²⁰ ir *Glencore*²¹) buvo susiję su senaties

¹⁷ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 250/2014, kuriuo nustatoma programa, skirta Europos Sąjungos finansinių interesų apsaugos srities veiklai skatinti (programa „Hercule III“), ir panaikinamas Sprendimas Nr. 804/2004/EB (OL L 84, 2014 3 20, p. 6).

¹⁸ 2017 m. vasario 22 d. Komisijos sprendimas C(2017) 1120 *final*.

¹⁹ Daugiau informacijos žr. Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos v punkte.

²⁰ 2017 m. birželio 15 d. Teisingumo Teismo (trečioji kolegija) sprendimas byloje C-436/15 dėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 10 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. rugpjūčio 10 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje *Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra prieš UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“*;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=191811&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=120020>

²¹ 2017 m. kovo 2 d. Teisingumo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas byloje C-584/15 *Glencore Céréales France* prieš *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (FranceAgriMer)*;

terminų klausimais, o trečiasis (*M.A.S. ir M.B.*²²) – su PVM, visų pirma išaiškinant kai kuriuos Sprendimo *Taricco* aspektus.

2 pav. ESTT jurisprudencija su FIA susijusiais klausimais (2017 m.)

2.3.1. Senaties terminai: bylos Alytaus ir Glencore

Sprendime *Alytaus* Teisingumo Teismas išaiškino, kaip turi būti suprantamas senaties terminas²³, kai padarytas daugiamečių programos pažeidimas, ir tęstinio ar pakartotinio pažeidimo atveju. Be to, jis išaiškino, kada daugiamečių programa gali būti laikoma galutinai pasibaigusia.

Sprendime *Glencore* Teisingumo Teismas papildomai išaiškino, kaip turi būti aiškinamos Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatos dėl nepagrįstai gautų sumų susigrąžinimo.

2.3.2. PVM: byla M.A.S.

Sprendime *M.A.S.* nustatyta, kad siekdamas vykdyti SESV 325 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus įpareigojimus, valstybės narės turi užtikrinti, kad už sukčiavimo stambiu mastu atvejus, kuriais kenkiama ES finansiniams interesams PVM srityje,

būtų priimtos veiksmingos ir atgrasomos baudžiamosios sankcijos²⁴.

2.4. Priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės

2.4.1. Santrauka

Šioje santraukoje pateikta kovos su sukčiavimu priemonių, kurias įgyvendino valstybės narės, tendencijų ir prioritetų apžvalga, tačiau ji nėra išsami; valstybių narių buvo prašoma pranešti ne daugiau kaip apie tris kovos su sukčiavimu priemones, tačiau kai kurios valstybės narės jų galėjo imtis daugiau²⁵.

2017 m. valstybės narės pranešė apie 73 priemones²⁶, kuriomis siekiama apsaugoti ES finansinius interesus ir kovoti su sukčiavimu. Valstybių narių priemonės apėmė visą kovos su sukčiavimu ciklą, daugiausia jų taikyta pasidalijamojo valdymo srityje, taip pat finansinių nusikaltimų, muitų ir neteisėtos prekybos, viešųjų pirkimų, interesų konfliktų, kovos su korupcija ir kovos su sukčiavimu strategijos, organizuoto nusikalstamumo, kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybų, sukčiavimo sąvokos apibrėžties ir pranešėjų srityse. Dauguma priemonių buvo susijusios su nustatymu, kiek mažiau su prevencija, tyrimu ir patraukimu baudžiamojon atsakomybėn, lėšų išieškojimu ir sankcijomis.

Daugiausia priemonių taikyta pavieniuose sektoriuose (77 proc.), o ne kompleksiskai (23 proc.). Penkiolika sektoriaus priemonių buvo susijusios su įplaukoms mokesstinio sukčiavimo ir muitų srityse. Dar 41 priemonė buvo susijusi su išlaidomis (visose biudžeto srityse). Konkrečių sektorių priemonės bus aptariamoms įvairioms biudžeto sritims skirtose teksto dalyse, o šis skirsnis skirtas kompleksinėms priemonėms.

2.4.1.1. Nacionalinės kovos su sukčiavimu strategijos (NKSS)

Iki 2017 m. pabaigos iš viso 10 valstybių narių²⁷ patvirtino nacionalines kovos su sukčiavimu

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dee433267059163433db6acf2f7ed8ab2e8e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pb38Me0?text=&docid=188526&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=119378>

²² 2017 m. gruodžio 5 d. Teisingumo Teismo (didžioji kolegija) sprendimas byloje C-42/17 dėl *Corte costituzionale* (Konstitucinis Teismas, Italija) 2016 m. lapkričio 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2017 m. sausio 26 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš *M.A.S., M.B.*;

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dee23bf505dd284bfca15ec6074b29881b.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pb38Me0?text=&docid=197423&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=122561>

²³ Pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį.

²⁴ Sprendimo *M.A.S.* byloje C-42/17 35 punktą, kuriame pateikiama nuoroda į Sprendimą *Taricco* (byla C-105/14);

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=167061&pageIndex=0&doclang=LT&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=124335>

²⁵ Priemonės, apie kurias pranešta, analizuojamos Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos 1 punkte.

²⁶ Kai kurios jų priklausė priemonių, įskaitant, pavyzdžiui, teisėkūros, administracines, operatyvines ar organizacines priemones, kurios buvo priimtos kartu taikyti įvairiais šalies institucinės struktūros lygmenimis, rinkiniui. Todėl iš viso buvo pranešta apie 111 priemonių.

²⁷ Bulgarija, Čekija, Graikija, Italija, Kroatija, Latvija, Malta, Prancūzija, Slovakija ir Vengrija. Rumunija yra anksčiau pranešusi apie NKSS, tačiau ši informacija nebeaktuali.

strategijas ir nusiuntė jas Komisijai. Tai rodo, kad jos supranta strateginio požiūrio į kovą su sukčiavimu ir pažeidimais svarbą. Komisija džiaugiasi šia pažanga ir ragina visas kitas valstybes nares parengti tokias strategijas.

2.4.1.2. Viešieji pirkimai ir korupcija

Daugeliu priemonių, kurias valstybės narės priėmė 2017 m. viešųjų pirkimų srityje, siekiama kovoti su korupcija ir interesų konfliktais bei didinti skaidrumą. Šešios valstybės narės²⁸ pranešė, kad taikė tokias priemones.

2.4.1.3. Kitos priemonės

Kitos kompleksinės priemonės, apie kurias buvo pranešta, daugiausia susijusios su finansiniais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu (Čekija, Lenkija ir Lietuva), konkrečių įstaigų struktūros ir kompetencijų peržiūra (Graikija ir Švedija) arba tarpžinybinio bendradarbiavimo stiprinimu.

Trys valstybės narės pranešė apie priemones, skirtas tam tikrų sektorių pajamų ir išlaidų klausimams spręsti²⁹:

- Latvija pradėjo nacionalinę kovos su sukčiavimu kampaniją („#FraudOff“), skirtą visuomenei informuoti apie sukčiavimą, kartu su specialiais atitinkamoms administracijoms skirtais mokymais;
- Italija ėmėsi priemonių derinti administracines ir baudžiamąsias iniciatyvas, kurios leidžia atkurti neteisėtus finansinius srautus ir konfiskuoti nusikalstamų organizacijų turtą, o
- Slovėnija ėmėsi priemonių siekdama padidinti nusikaltimų, darančių žalą ES biudžetui, nustatymo ir išaiškinimo lygį.

2.4.2. 2016 m. rekomendacijų įgyvendinimas

2016 m. FIA ataskaitoje Komisija pateikė keturias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių viena buvo skirta įplaukų, o trys – išlaidų sričiai.

Apskritai iš veiksmų, kurių buvo imtasi pateikus rekomendacijas (žr. diagramas toliau), matyti, kad valstybės narės dėjo arba deda dideles konstruktyvias pastangas³⁰. Dauguma valstybių narių skyrė tinkamą dėmesį daugumai rekomendacijų³¹.

Komisija rekomendavo valstybėms narėms:

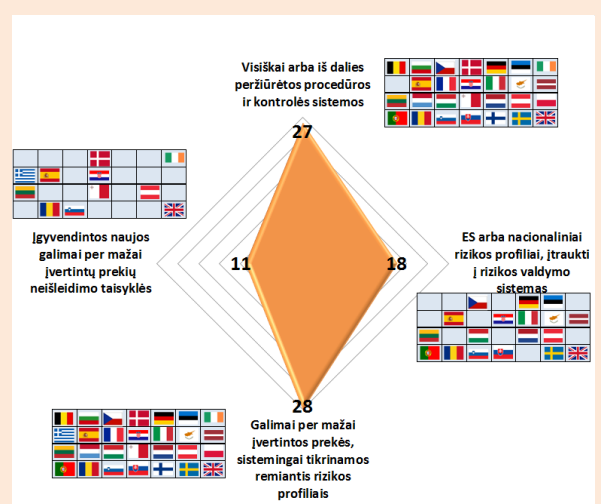
²⁸ Čekija, Estija, Ispanija, Kipras, Malta ir Rumunija.

²⁹ Nors valstybės narės aiškiai nenurodė, kad šios priemonės yra kompleksinės, jos labiausiai atitinka šį skirsnį.

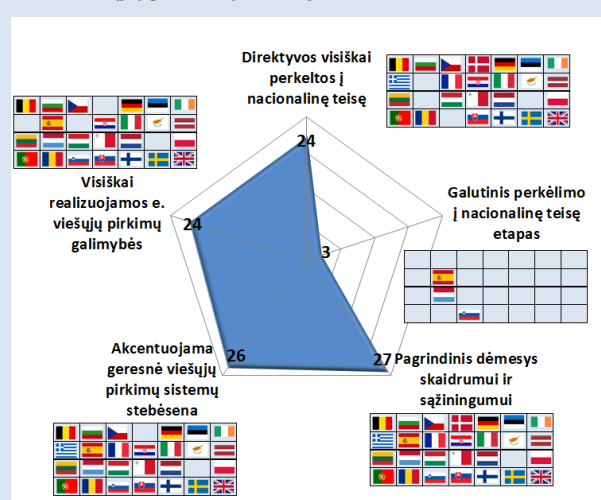
³⁰ Jungtinė Karalystė nepateikė jokios informacijos apie tolesnius veiksmus dėl rekomendacijų.

³¹ Išsami atsakymų analizė pateikta Komisijos tarnybų darbiname dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos i punkte.

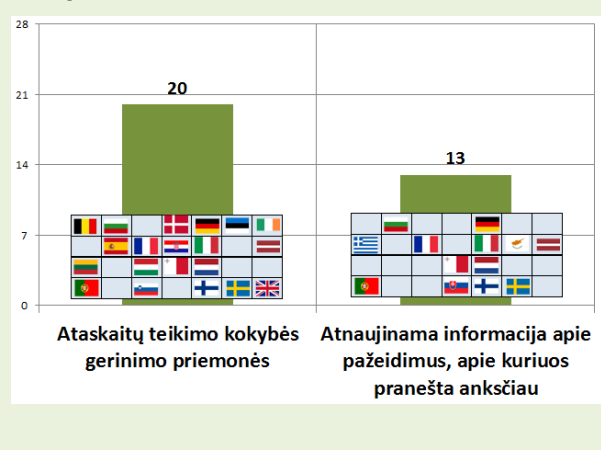
(1) peržiūrėti savo muitinio įvertinimo valdymo ir kontrolės strategiją;

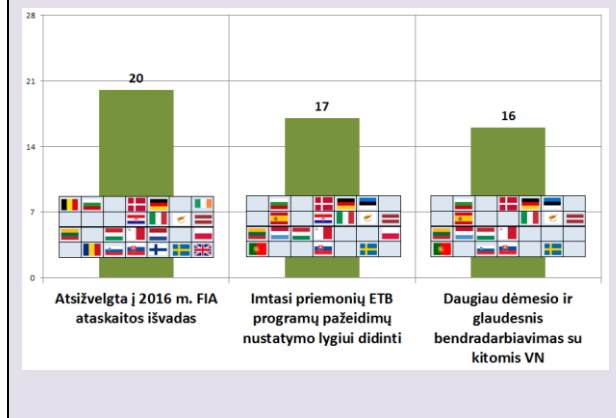
(2) visiškai perkelti į nacionalinę teisę peržiūrėtas viešųjų pirkimų direktyvas;

(3) pagerinti duomenų kokybę pranešant apie pažeidimus;

(4) atsižvelgti į rizikos analizės išvadą.

abejonių; plačiau taikyti ES masto rizikos profilius, pagrįstus „švariomis vidutinėmis kainomis“. Galėtų būti nuveikta daugiau, kad būtų užtikrintas visiškas viešųjų pirkimų procedūrų suskaitmeninimas. Be to, nors kai kurios valstybės narės vykdo arba organizuoja mokymus ir seminarus, kaip IT sistemas naudoti pranešimams teikti, kad būtų pagerinta duomenų kokybė ir atnaujinta informacija apie pažeidimus, apie kuriuos jau buvo pranešta, kitos galėtų dėti daugiau pastangų. Galiausiai valstybių narių bendradarbiavimą galima būtų stiprinti atsižvelgiant į didėjančią tarpvalstybinio sukčiavimo grėsmę ir įgyvendinant Europos teritorinio bendradarbiavimo programas.

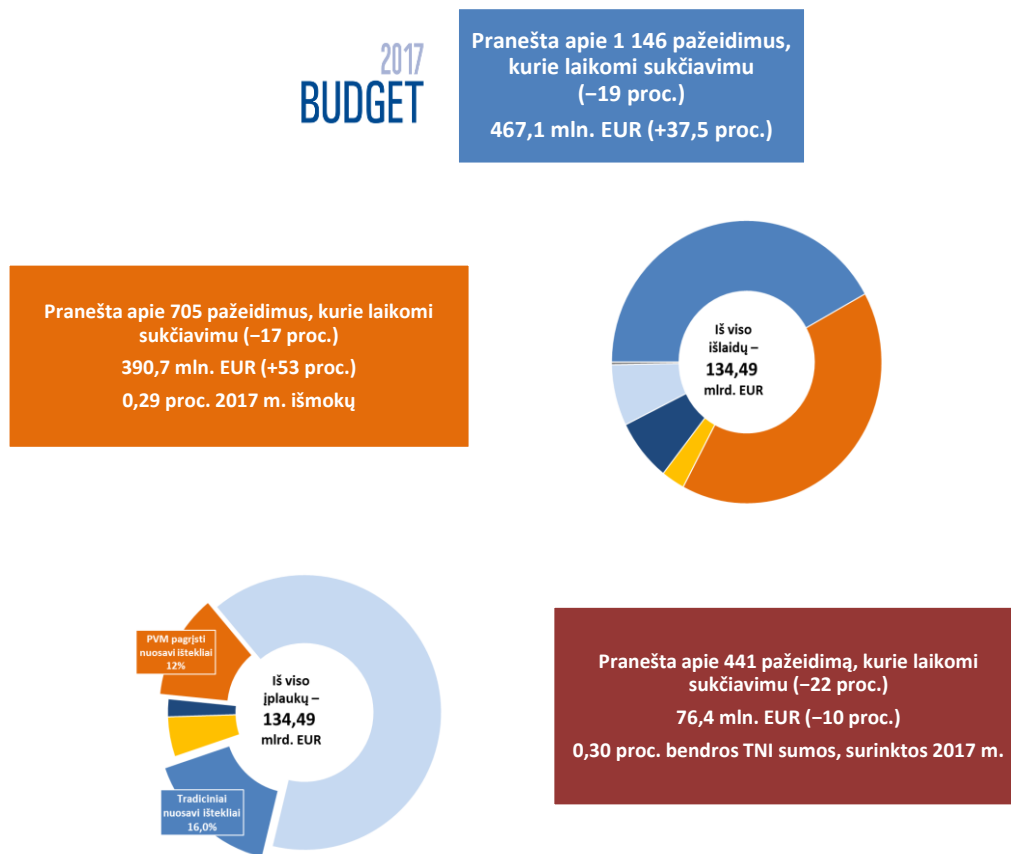
Vis dėlto dar daug ką reikia patobulinti, pavyzdžiui, įgyvendinti naujas taisykles dėl nepakankamo prekių muitinio įvertinimo ir neišleidimo kilus

2.5. Nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistikos santrauka³²

2017 m. Komisijai pranešta apie 15 213 pažeidimų (laikomų ir nelaikomų sukčiavimu) – 20,8 proc. mažiau negu 2016 m. Su jais susijusių lėšų bendra suma yra apie 2,58 mlrd. EUR – 8,6 proc. mažesnė negu praėjusiais metais.

Pažeidimo nustatymas reiškia, kad imamas taisomųjų priemonių siekiant išieškoti susijusias netinkamai išmokėtų lėšų sumas ir, jeigu įtariamas sukčiavimas, pradedamas baudžiamasis procesas.

3 pav. Sukčiavimu laikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta 2017 m.

³² Pažeidimų, apie kuriuos pranešta, išsamią analizę žr. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos ii punkte.

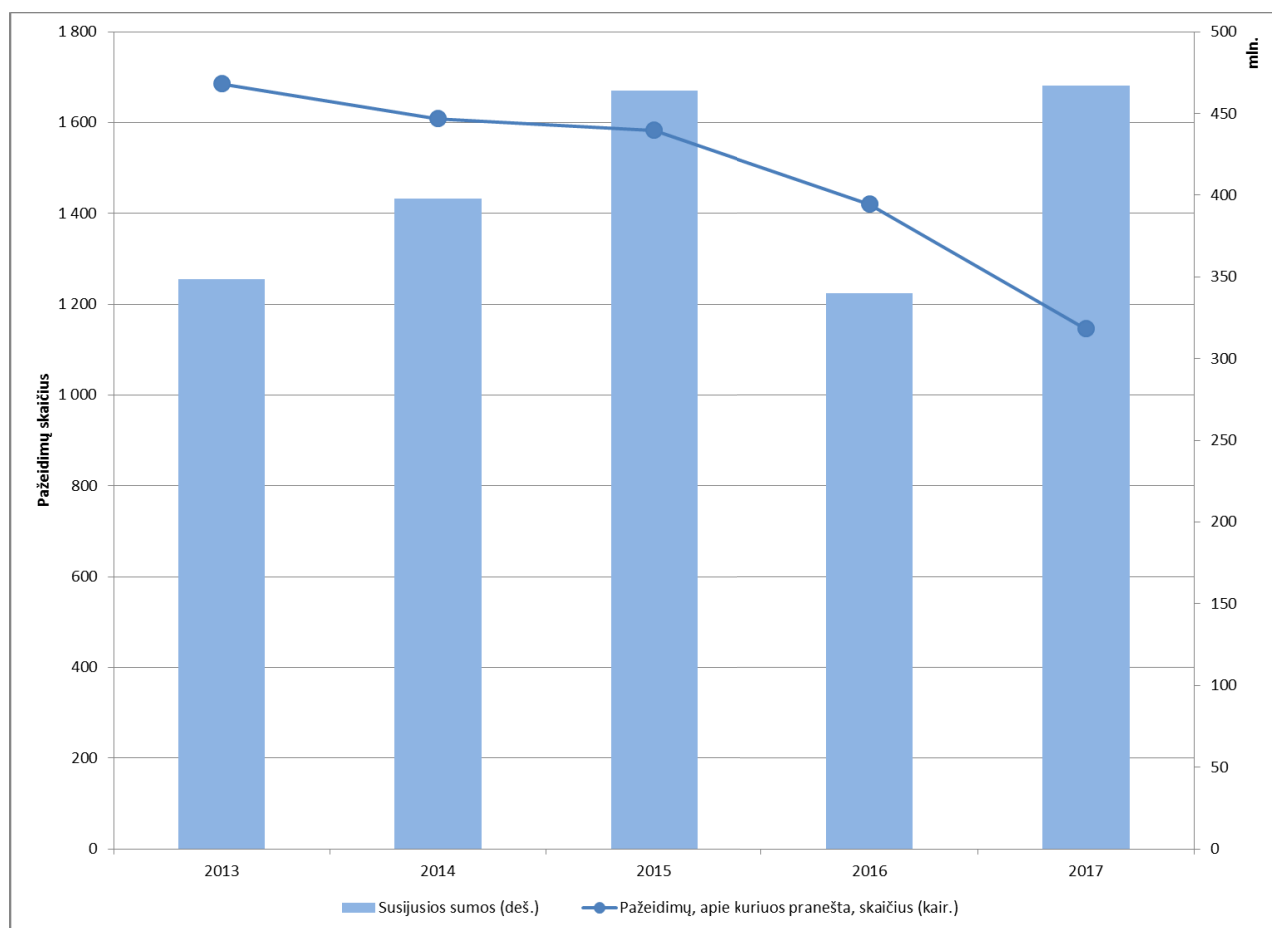
2.5.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai

Sukčiavimu laikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, skaičiaus (į kurį įskaitomi tiek įtariamo, tiek nustatyto sukčiavimo atvejai) ir susijusių lėšų sumų negalima laikyti ES biudžetui kenkiančio sukčiavimo masto rodikliu. Jie tiesiog parodo, kiek galimo sukčiavimo atvejų nustatė valstybės narės ir ES institucijos.

2017 m. pranešta iš viso apie 1 146 sukčiavimu laikomus pažeidimus (jie sudarė 7,5 proc. visų nustatytų pažeidimų, apie kuriuos pranešta)³³; susijusių lėšų, įskaitant išlaidas ir įplaukas, suma siekė maždaug 467 mln. EUR (t. y. sudarė 18,1 proc. visų lėšų sumų, su kuriomis buvo susiję pažeidimai)³⁴, kaip parodyta 3 pav.

Palyginti su 2016 m., sukčiavimu laikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta 2017 m., skaičius sumažėjo 19,3 proc., o su jais susijusios lėšos padidėjo 37,5 proc. Apžvelgiant pastarųjų 5 metų (2013–2017 m.) padėtį matyti, kad rodiklis yra 32 proc. mažesnis nei 2013 m. ir 23 proc. – nei penkerių metų vidurkis. Finansinio poveikio dydis yra labai nepastovus (žr. 4 pav.), nes atitinkamas bendras sumas gali paveikti pavieniai atvejai, su kuriais susijusios labai didelės lėšų sumos.

4 pav. Sukčiavimu laikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta, ir susijusios sumos 2013–2017 m.

1 priede nurodyti visi sukčiavimu laikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta 2017 m., suskirstyti pagal valstybę narę ir biudžeto sektorių.

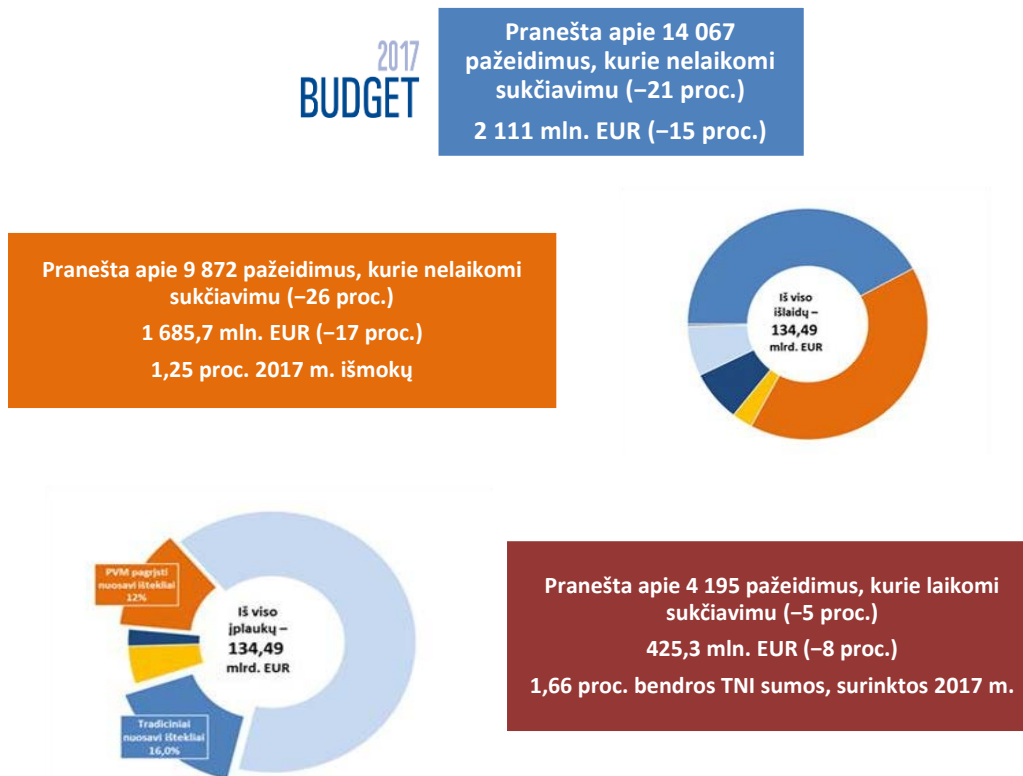
³³ Šis rodiklis yra sukčiavimo dažnis (angl. *fraud frequency level*, FFL). Žr. Komisijos tarnybų darbinio dokumento „Pažeidimų, apie kuriuos pranešta 2015 m., statistinio vertinimo metodika“ (SWD(2016) 237 *final*) 2.3.2 skirsnį.

³⁴ Šis rodiklis yra su sukčiavimu susijusių sumų dydis (angl. *fraud amount level*, FAL). Žr. 33 išnašoje nurodyto dokumento 2.3.3 skirsnį.

2.5.2. Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta

2017 m. Komisijai buvo pranešta apie 14 067 sukčiavimu nelaikomus pažeidimus (20,9 proc. mažiau nei 2016 m.). Atitinkami skaičiai sumažėjo visuose sektoriuose, išskyrus pasirengimą narystei, o susijusių lėšų sumos sumažėjo maždaug 2,1 mlrd. EUR, kaip parodyta 5 pav.

5 pav. Sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta 2017 m.

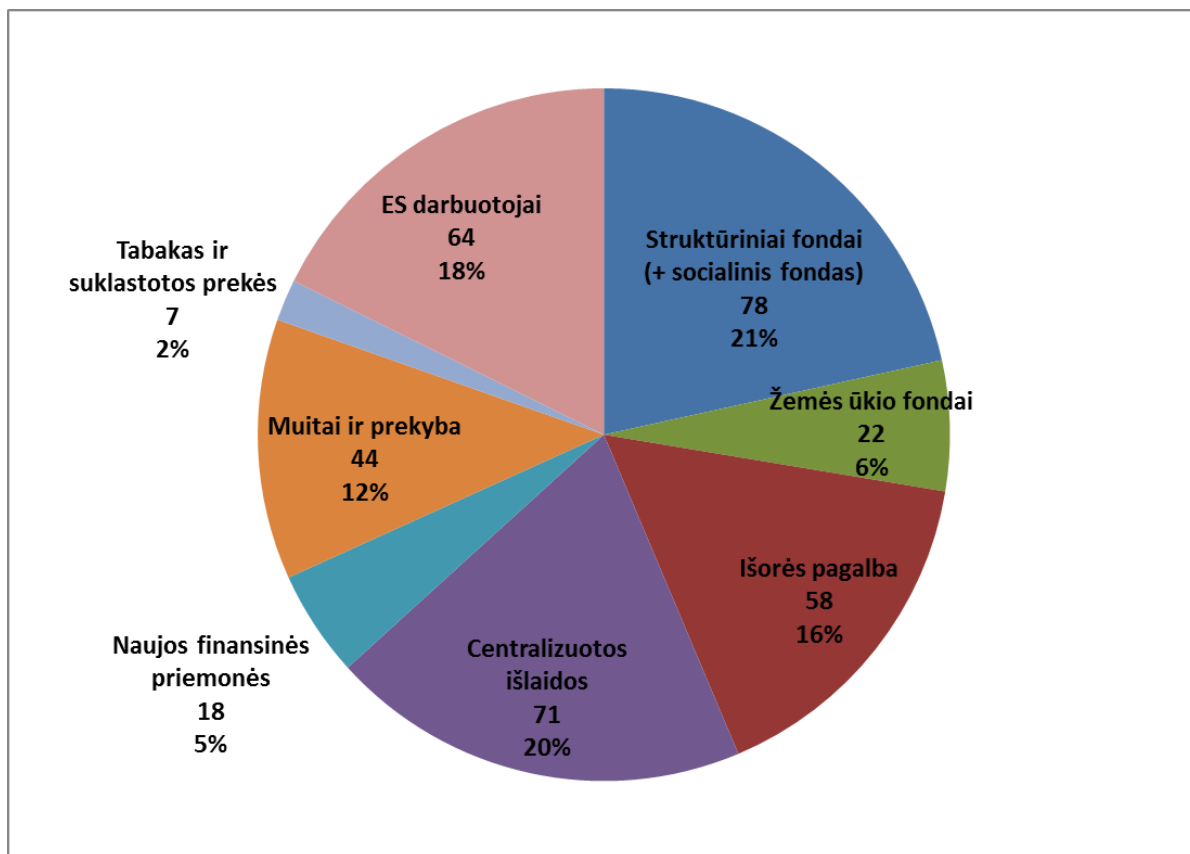

2.5.3. OLAF tyrimai

2017 m. OLAF pradėjo 215 ir užbaigė 197 tyrimus bei rekomendavo susigrąžinti 3,1 mlrd. EUR, iš kurių 2,7 mlrd. EUR susiję su įplaukais. Ši ypač didelė suma susidarė dėl OLAF 2017 m. nustatytų didelių sukčiavimo sumažinanant vertę atvejų. Metų pabaigoje buvo vykdomi 362 tyrimai.³⁵

³⁵ https://ec.europa.eu/anti-fraud/about-us/reports/olaf-report_en

6 pav. 2017 m. pabaigoje tebevykstantys tyrimai pagal sektorius³⁶

³⁶ 2017 m., kaip ir ankstesniais metais, OLAF tyrė gana daug atvejų, susijusių su Europos Parlamentu. Nors daugelis tyrimų šiuo metu tebevyksta, 2017 m. pažeidimai paprastai buvo susiję su netinkamu Europos Parlamento finansavimo panaudojimu nacionalinių partijų veiklai remti. Šios bylos priskiriamos kategorijai „ES darbuotojai“. Žr. 2017 m. OLAF ataskaitą (35 išnaša, p. 23).

3. KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKA, PRIEMONĖS IR REZULTATAI (ĮPLAUKŲ SRITYJE)

3.1. ES institucijų kovos su sukčiavimu priemonės įplaukų srityje

Kovojant su sukčiavimu įplaukų srityje ypatingai svarbu greitai, laiku ir tiksliai keisti informacija. Tai užtikrina tinkamą koordinavimą ardančias sukčiavimo schemas, kurios yra tarpvalstybinio pobūdžio. ES kovoja su sukčiavimu ir pažeidimais šiose srityse sustiprindama teisinę sistemą ir tarptautinius bendradarbiavimo susitarimus,

užtikrindama veiklos koordinavimą vykdant bendras muitinės operacijas (BMO) ir sudarydama palankesnes sąlygas keisti informacija, susijusia su PVM sukčiavimu.

Valstybės narės priėmė nacionalines priemones, skirtas:

- strateginiams planams, rizikos vertinimams ir rodikliams peržiūrėti;
- kompetentingoms tarnyboms reorganizuoti ir
- keitimuisi informacija pagerinti.

7 pav. Svarbiausi politikos įvykiai įplaukų srityje

Koordinavimas,
bendradarbiavimas
ir keitimasis
informacija

11 BMO, kurias koordinavo OLAF

Pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 904/2010 dėl sukčiavimo PVM srityje (Taryboje vyksta diskusijos)

Savitarpio pagalbos susitarimai su ES nepriklausančiomis šalimis: MERCOSUR ir Azerbaidžanu

Kovos su sukčiavimu nuostata laisvosios prekybos susitarime su Japonija

3.1.1. Savitarpio administracinė pagalba

3.1.1.1. Reglamento (EB) Nr. 515/97 43b straipsnio įgyvendinimas

Reglamentu (ES) Nr. 2015/1525³⁷, kuriuo iš dalies pakeistas Reglamentas (EB) Nr. 515/97³⁸ dėl tarpusavio administracinės pagalbos, įtrauktas naujas 43b straipsnis, pagal kurį Komisija privalo įvertinti būtinybę išplėsti pranešimų apie konteinerių padėčių registrą ir importo, eksporto ir tranzito registrą, kad į juos būtų įtraukiami ne tik akcizais apmokestinamų prekių eksporto duomenys. Komisija taip pat privalo įvertinti galimybę išplėsti transporto registrą, į jį įtraukiant duomenis apie prekių

importą, eksportą ir tranzitą sausumos ir oro transportu.

Komisija preliminarius nustatytus faktus pateikė 2016 m. FIA ataskaitoje³⁹. Tuo tarpu ji tęsė darbą ir užbaigė savo vertinimą⁴⁰.

3.1.1.2. Kovos su sukčiavimu informacinė sistema (AFIS)

Kovos su sukčiavimu informacinė sistema (angl. AFIS) yra OLAF taikomų kovos su sukčiavimu programų bendrasis pagrindas ir bendra techninė infrastruktūra. Ši IT priemonė yra svarbi daugeliui administracinių institucijų ir kitiems naudotojams, prisidedantiems prie ES finansinių interesų apsaugos. Be to, ji sudaro sąlygas didelei masto ekonomijai ir sinergijoms kuriant ir prižiūrint tiek daug įvairių IT paslaugų bei priemonių ir jomis naudojantis, siekiant:

³⁷ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1525, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 515/97 dėl valstybių narių administracinių institucijų tarpusavio pagalbos ir dėl pastarųjų bei Komisijos bendradarbiavimo, siekiant užtikrinti teisingą muitinės ir žemės ūkio teisės aktų taikymą (OL L 243, 2015 9 18, p. 1).

³⁸ OL L 82, 1997 3 22, p. 1.

³⁹ Žr. COM(2017) 383 *final*, 3.1.1.2 skirsnį.

⁴⁰ Daugiau informacijos žr. Komisijos tarnybų dariniame dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos vi punkte.

- tinkamu laiku ir saugiai keistis informacija apie sukčiavimą tarp kompetentingų nacionalinių ir ES institucijų;
- saugoti ir analizuoti susijusius duomenis.

AFIS apima dvi pagrindines sritis:

- savitarpio pagalbą muitinių veiklos srityje ir
- pažeidimų valdymą.

2017 m. pabaigoje jau buvo 8 600 registruotų AFIS galutinių naudotojų iš daugiau kaip 1 800 kompetentingų valstybių narių tarnybų, ES nepriklausančių šalių partnerių, tarptautinių organizacijų, Komisijos padalinių ir kitų ES institucijų. 2017 m. AFIS savitarpio pagalbos duomenų bazėse ir moduluose įregistruoti iš viso 16 324 atvejai.

Pažeidimų valdymo sistemoje (angl. IMS), veikiančioje naudojant AFIS platformą, gauti 88 347 nauji pranešimai apie pažeidimus iš valstybių narių ir šalių kandidačių.

2016 m. rugsėjo 1 d. pradėjo veikti dvi naujos IT sistemos, numatytos Reglamente (EB) Nr. 515/97 (su pakeitimais) – pranešimų apie konteinerių padėčių registras ir importo, eksporto ir tranzito registras.

2017 m. AFIS gauta 637 mln. pranešimų apie konteinerių padėčių. Importo, eksporto ir tranzito

registre saugomi prekių importo ir gabenimo tranzitu bei akcizais apmokestinamų prekių eksporto deklaracijų duomenys. Išnagrinėta apie 5,3 mln. eksporto deklaracijų ir susijusių pranešimų.

AFIS buvo naudojama saugios prieigos tikslais ir keičiantis informacija per 11 BMO (žr. tolesnį skirsnį).

Kovos su sukčiavimu tranzito srityje informacinėje sistemoje (angl. ATIS) gauta informacijos apie 22,5 mln. naujų tranzitu gabenamų siuntų. Šie duomenys taip pat yra prieinami importo, eksporto ir tranzito registre.

3.1.1.3. Bendros muitinės operacijos (BMO)

BMO yra ribotos trukmės suderintos tikslinės operatyvinės priemonės, kurių imasi valstybių narių ir trečiųjų šalių muitinės, siekdamos kovoti su neteisėta tarpvalstybine prekyba prekėmis.

2017 m. OLAF, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, koordinavo ir prisidėjo prie 11 BMO bei teikė žvalgybinę, techninę, finansinę ir logistinę paramą.

BMO buvo siekiama kovoti su įvairiomis grėsmėmis, įskaitant cigarečių kontrabandą, sukčiavimą surenkant įplaukas, suklastotus produktus, neteisėtus pinigų srautus ir narkotikus. 8 pav. pateikiamas daugumos operacijų apibendrinimas.

8 pav. Bendros muitinės operacijos 2017 m.

Operacija	Dalyvaujančios šalys	Grėsmės	Rezultatai
BMO „Renegade“	Azijos ir Europos susitikimas: visos valstybės narės, Norvegija, 12 Azijos šalių, Interpolas, Europolas, Regioninis žvalgybos ryšių palaikymo pareigūnų biuras (PPO)	Suklastotos prekės, visų pirma automobilių atsarginės dalys	70 000 automobilių atsarginių dalių; 400 000 kitų suklastotų prekių; 56 mln. cigarečių (vertė – 12 mln. EUR muitų ir mokesčių)
BMO „Cerberus“	27 valstybės narės, Europolo parama	Nedeklaruoti pinigai, pinigų plovimas ir nusikalstamos grupuotės, dalyvaujančios teroristinėje veikloje.	Sulaikyta 6,4 mln. EUR
BMO „Magnum II“	Koordinatorius – Estijos muitinė, dalyvavo 14 valstybių narių, Europolas ir FRONTEX	Keliais vežamų tabako gaminių kontrabanda iš ES nepriklausančių šalių (Baltarusijos, Ukrainos ir Rusijos)	Konfiskuota maždaug 20 mln. cigarečių
„Octopus II“	Organizatorius – Prancūzijos muitinė	Sukčiavimas surenkant įplaukas	Atliekamas vertinimas
„Load“, „Lock Sea“, „Lucky“ ir „Pascal“	Koordinatorius – Prancūzijos muitinė	Regioninio jūrų stebėjimo operacijos, kuriomis siekta nustatyti neteisėtą didesnės rizikos prekių gabenimą jūra Atlanto vandenyno ir Viduržemio jūros teritorijoje	Konfiskuota daugiau kaip 5 t kanapių dervos ir suimta 10 asmenų

Operacija	Dalyvaujančios šalys	Grėsmės	Rezultatai
BMO „Postbox“	Vykdyta pagal veiksmą „muitinė prieš internetinius nusikaltimus“ vadovaujant Belgijos, Vokietijos ir Švedijos muitinėms	Sukčiavimas akcizų srityje ir neteisėta prekyba suklastotomis prekėmis, vaistais ir ginklais, kurių siuntos siunčiamos paštu ir naudojantis skubių siuntų vežėjų paslaugomis	Daugiau nei 3 000 kartų konfiskuota tūkstančiai neteisėtų produktų, įskaitant vaistų preparatus, narkotikus, cigaretes, suklastotas prekes, saugomas rūšis ir ginklus
BMO „Darius“	Organizatorius – Danijos muitinė	Specialių naujų psichoaktyviųjų medžiagų bei suklastotų ir nepakankamai įvertintų prekių kontrabanda, siunčiama naudojantis skubių siuntų vežėjų paslaugomis ir paštu	Daugiau nei 300 konfiskavimo atvejų
Bendras veiksmas „Hansa“	Vadovavo Jungtinės Karalystės muitinė, bendradarbiaudama su Europolu	Neteisėtų akcizais apmokestinamų prekių, daugiausia cigarečių, judėjimas vidaus rinkoje	Konfiskuota daug cigarečių ir kitų tabako gaminių

3.1.2. Savitarpio pagalba ir kovos su sukčiavimu nuostatos tarptautiniuose susitarimuose

Taikant Reglamento (EB) Nr. 515/97 19 straipsnį, buvo užbaigtos derybos su MERCOSUR (Argentina, Brazilija, Paragvajus ir Urugvajus) ir Azerbaidžanu dėl savitarpio administracinės pagalbos nuostatų, kurios yra keitimosi informacija apie sukčiavimą ir pažeidimus teisinis pagrindas. Padaryta didelė pažanga vykdant derybas su Tunisu ir Indonezija.

Be to, ES padarė pažangą tęsdama derybas dėl kovos su sukčiavimu nuostatos įtraukimo į laisvosios prekybos susitarimus su Meksika, MERCOSUR, Čile, Indonezija ir Tunisu, taip pat sudarė susitarimą su Japonija.

3.1.3. Kova su neteisėta prekyba tabako gaminiais

2017 m. gegužės 12 d. Komisija paskelbė pažangos ataskaitą⁴¹ dėl preliminarių savo 2013 m. komunikato „Kovos su cigarečių kontrabanda ir kitokia neteisėta prekyba tabako gaminiais stiprinimas. Visapusė ES strategija“⁴², su kuriuo buvo pateiktas išsamus veiksmų planas, rezultatų.

Rengdama naują kovos su neteisėtais tabako gaminiais veiksmų planą, kurį numatyta baigti 2018 m. vasaros pabaigoje, Komisija atsižvelgia į 2017 m. gruodžio 7 d. priimtas Tarybos išvadas dėl kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais stiprinimo ES⁴³ ir 2018 m. kovo mėn. OLAF ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto surengtos suinteresuotųjų subjektų

konferencijos „Kova su neteisėtais tabako gaminiais“ rezultatus.

Be to, 2016 m. birželio 24 d. ES ratifikavo Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvencijos (TKPK) protokolą. TKPK protokolas įsigalios 2018 m. rugsėjo 25 d. Komisija atstovaus ES pirmajame protokolo šalių susitikime 2018 m. spalio mėn. ir toliau atliks svarbų vaidmenį skatindama valstybes nares, kaimynines šalis ir pagrindines kilmės ir tranzito šalis ratifikuoti ir įgyvendinti šį protokolą.

3.1.4. Kova su sukčiavimu PVM srityje

2017 m. lapkričio 30 d., toliau įgyvendindama savo 2016 m. balandžio mėn. PVM veiksmų planą⁴⁴, Komisija priėmė pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo pridėtinės vertės mokesčio srityje⁴⁵. 2018 m. birželio mėn. Taryboje buvo pasiektas politinis susitarimas dėl šio pasiūlymo. Pasiūlymu siekiama, kad ES PVM sistema taptų labiau apsaugota nuo sukčiavimo ir nebeliktų spragų didelio masto sukčiavimui PVM srityje. Naujomis taisyklėmis siekiama stiprinti valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą, kad jos galėtų aktyviau keistis informacija, ir skatinti nacionalinių mokesčių administratorių ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą. Pagrindinės priemonės:

⁴⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui dėl PVM veiksmų plano „Bendros ES PVM erdvės kūrimas. Laikas spręsti“ (COM(2016) 148).

⁴⁵ 2010 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 904/2010 dėl administracinio bendradarbiavimo ir kovos su sukčiavimu pridėtinės vertės mokesčio srityje (OL L 268, 2010 10 12, p. 1).

⁴¹ COM(2017) 235 final.

⁴² COM(2013) 324 final.

⁴³ Tarybos dokumentas Nr. 15638/17.

- valstybių narių bendradarbiavimo stiprinimas (pvz., nauja „Eurofisc“ (ES kovos su sukčiavimu ekspertų tinklo) informacijos tvarkymo ir rizikos analizės IT sistema, bendri auditai);
- „Eurofisc“ nacionalinių mokesčių administratorių ir Europos teisėsaugos institucijų (OLAF, Europolo ir būsimos Europos prokuratūros) ryšių palaikymo ir keitimosi duomenimis stiprinimas;
- nacionalinių mokesčių ir muitinės institucijų bendradarbiavimo gerinimas vykdant tam tikras importo iš trečiųjų šalių muitinės procedūras, dėl kurių šiuo metu gali būti vykdomas sukčiavimas PVM srityje, ir
- dalijimosi informacija stiprinimas siekiant kovoti su sukčiavimu PVM srityje, susijusiu su naudotais automobiliais.

3.2. Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės įplaukų srityje

Maždaug 12 valstybių narių pranešė apie priemones, kuriomis siekiama kovoti su sukčiavimu muitų ir mokesčių srityje, be kita ko:

- rizikos rodiklių tobulinimą siekiant, kad importo deklaracijose nebūtų nurodoma per maža vertė⁴⁶;
- nacionalinio muitų rizikos vertinimo peržiūrą ir minimalios baudos už vežamų pinigų nedeklaravimą padidinimą⁴⁷;
- muitinės vidaus plano parengimą⁴⁸;
- strateginių ir veiklos prioritetų nustatymą muitų ir akcizų srityje⁴⁹, ir
- naujo audito po muitinio įforminimo metodo taikymą tikrinant visą audituojamo veiklos vykdytojo veiklą⁵⁰.

Trys šalys pradėjo taikyti priemones, skirtas teisingam ES nuosavų išteklių mokėjimui⁵¹ arba veiksmingesniam lėšų susigrąžinimui⁵² užtikrinti arba kovai su mokesčiniu sukčiavimu ir mokesčių slėpimu⁵³.

Dvi šalys nustatė arba peržiūrėjo konkrečių įstaigų struktūrą⁵⁴.

⁴⁶ Nyderlandai, visų pirma dėl tekstilės gaminių.

⁴⁷ Portugalija.

⁴⁸ Suomija.

⁴⁹ Belgija.

⁵⁰ Italija.

⁵¹ Danija.

⁵² Ispanija.

⁵³ Slovėnija.

⁵⁴ Graikija ir Vokietija.

Viena valstybė narė⁵⁵ ėmėsi priemonių informacijos, kuria keičiamasi per tarptautines platformas, kokybės ir kiekybės didinimo poreikiui patenkinti.

3.3. Įplaukų srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika

9 pav. Pagrindiniai 2017 m. nustatytų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, modeliai

Pasiteisinę kontrolės metodai	Prekės, labiausiai susijusios su pažeidimais finansinė išraiška	Naujos susijusios prekės
<ul style="list-style-type: none"> • kovos su sukčiavimu tarnybų patikrinimai (sukčiavimu laikomi ir nelaikomi pažeidimai) • kontrolė po išleidimo (sukčiavimu laikomi ir nelaikomi pažeidimai) • įforminimo kontrolė (sukčiavimu laikomi pažeidimai) 	<ul style="list-style-type: none"> • saulės kolektoriai • biodyzelinas • tekstilės gaminiai 	<ul style="list-style-type: none"> • dviračiai • transporto priemonės

⁵⁵ Prancūzija.

3.3.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai⁵⁶

2017 m. iš viso pranešta apie 441 sukčiavimu laikomą pažeidimą. Šis skaičius yra 33 proc. mažesnis negu penkerių metų vidurkis (658 pažeidimai 2013–2017 m. laikotarpiu). Apskaičiuota ir nustatyta susijusių TNI suma (76 mln. EUR) 2017 m. buvo 28 proc. mažesnė negu penkerių metų vidurkis (106 mln. EUR).

Atliekant sukčiavimo, kai nurodoma per mažą prekių vertę, tyrimą Jungtinėje Karalystėje buvo pradėta pažeidimo nagrinėjimo procedūra, apie kurią oficialiai pranešta 2018 m. kovo mėn. Ši procedūra pradėta per itin trumpą laiką ir atsižvelgiant į tai, kad Jungtinė Karalystė keletą metų nesiėmė reikiamų priemonių ES finansiniams interesams apsaugoti ir atsisakė padengti ES biudžeto TNI nuostolius, patirtus dėl jos neveikimo. Pažeidimas apima laikotarpį nuo 2011 m. Jeigu Jungtinės Karalystės institucijoms nepavyks susigrąžinti mokėtinų muitų, jos bus laikomos finansiškai atsakingomis už susijusius TNI, kurių negavo ES biudžetas.

Antrus metus iš eilės Komisija į 2017 m. metinę veiklos ataskaitą įtraukė išlygą dėl TNI sumų, kurias į ES biudžetą pervedė Jungtinė Karalystė, tikslumo.

3.3.2. Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta

2017 m. pažeidimų, apie kuriuos pranešta ne kaip apie sukčiavimą, skaičius buvo 4 195 – 8 proc. mažesnis negu penkerių metų vidurkis (4 564 pažeidimai 2013–2017 m.). Bendra apskaičiuota ir nustatyta susijusių TNI suma 2017 m. sudaro 425 mln. EUR ir yra 15 proc. didesnė negu penkerių metų vidurkis (369 mln. EUR).

4. SEKTORIŲ KOVOS SU SUKČIAVIMU POLITIKA, PRIEMONĖS IR REZULTATAI IŠLAIDŲ SRITYJE

4.1. Valstybių narių sektorių kovos su sukčiavimu politika ir priemonės, susijusios su keliais išlaidų sektoriais

Valstybės narės pranešė apie keletą priemonių, kurios tuo pat metu buvo taikomos skirtingiems fondams, daugiausia Europos struktūriniais ir investicijų fondams (ESI fondams)⁵⁷. Kai kurios priemonės taikomos kitiems pasidalijamojo valdymo fondams, pavyzdžiui, Prieglobsčio ir

⁵⁶ Informacijos apie TNI sumų, susijusių su sukčiavimu ir pažeidimais, susigrąžinimą pateikta Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos ii punkte.

⁵⁷ ESI fondai iš esmės susiję su žemės ūkio, žuvininkystės ir sanglaudos politikos sritimis.

migracijos fondui (AMIF), Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondui (EPLSAF) ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondui (EGF). Priemonės labai skiriasi savo pobūdžiu ir paskirtimi, jos apima platų spektrą – nuo procedūrų supaprastinimo iki finansinių pataisų sistemos peržiūros, nuo rizikos vertinimų iki mokymo kursų konkrečiais kompleksiniais klausimais⁵⁸.

4.2. Žemės ūkio sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai

4.2.1. Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės žemės ūkio srityje

Devynios valstybės narės pranešė apie žemės ūkiui skirtas kovos su sukčiavimu priemones. Trys šalys daugiausia dėmesio skyrė dirbtinai kuriamų tinkamumo kriterijų problemai⁵⁹. Kitos priemonės:

- privalomas sukčiavimo prevencijos mokymas ir kovos su sukčiavimu kaimo plėtros srityje strategijos parengimas⁶⁰;
- pažeidimų prevencija teikiant pagalbą ir subsidijas⁶¹;
- patikros pagal viešųjų pirkimų taisykles ir išlaidų pagrįstumo vertinimas⁶²;
- informacijos, teikiamos per IMS, savalaikiškumo ir kokybės gerinimas⁶³;
- išorės ir vidaus kontrolės sistemos peržiūra nustačius sukčiavimą⁶⁴, ir
- tam tikrų sričių, pavyzdžiui, žymėjimo praktikos, rizikos rodiklių naudojimo ir bendradarbiavimo su teisėsauga, procedūrų peržiūra⁶⁵.

4.2.2. Žemės ūkyje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika

Bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) yra sudaryta iš dviejų pagrindinių komponentų:

- tiesioginės paramos (TP), kuri skiriama kaip tiesioginės išmokos ūkininkams ir rinkos rėmimo priemonės ir finansuojama

Europos žemės ūkio garantijų fondų lėšomis (EŽŪGF – apie 80 proc. BŽŪP biudžeto) ir

- kaimo plėtros (KP), kuri daugiausia finansuojama Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis (EŽŪFKP – likę 20 proc. BŽŪP biudžeto).

EŽŪGF lėšų panaudojimo ciklas yra metinis, o EŽŪFKP finansuoja daugiamečių programas.

Šie skirtumai nulėmė per pastaruosius penkerius metus valstybių narių nustatytų pažeidimų, apie kuriuos pranešta Komisijai, tendenciją: TP būdinga stabili tiesė, o KP – kreivė, kurios aukščiausias taškas pasiektas 2015 m. Pažeidimų analizė patvirtina, kad didesnę riziką kelia rinkos paramos priemonės ir KP investicijos⁶⁶.

4.2.2.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai

2013–2017 m. ataskaitinių metų sukčiavimo dažnis (FFL) siekia maždaug 11 proc., o su sukčiavimu susijusių sumų dydis (FAL) – 20 proc. Abu rodikliai, o ypač FAL, buvo aukštesni TP atveju nei KP.

Vertinant absoliučia išraiška, dauguma nustatytų galimo sukčiavimo atvejų buvo susiję su KP, bet bendra finansinė suma, susijusi su TP atvejais, buvo didesnė ir 2017 m. gerokai išaugo. TP dominavimą finansine išraiška nulėmė keletas su rinkos priemonėmis susijusių atvejų, kurie buvo susiję su labai didelėmis sumomis. Tačiau net ir be šių išskirtinių atvejų vidutinė galimo sukčiavimo rinkos priemonių srityje lėšų suma yra didesnė nei KP atvejais. Vidutinė galimo sukčiavimo tiesioginių išmokų srityje lėšų suma yra mažesnė nei KP atvejais ir 2017 m. sumažėjo.

KP sukčiavimo nustatymo lygis (FDR) buvo aukštesnis nei TP. Vis dėlto daugiausia nustatytų atvejų buvo susiję su rinkos priemonėmis, o FDR siekė 1,17 proc. Tačiau reikėtų turėti omenyje, kad šį rodiklį iš esmės nulėmė keli atvejai, susiję su labai didelėmis lėšų sumomis. Vertinant finansiniu požiūriu, pagrindinės rinkos priemonės yra vaisiai ir daržovės, kiauliena, kiaušiniai ir paukštiena, bitininkystė ir kiti gyvūninės kilmės produktai ir vynuogių auginimo sektoriaus produktai.

⁵⁸ Išsami apžvalga pateikta Komisijos tarnybų darbinio dokumento, kuris nurodytas 1 išnašos i punkte, 5.1 dalyje.

⁵⁹ Vokietija, Lietuva ir Kipras.

⁶⁰ Vengrija.

⁶¹ Slovakija.

⁶² Nyderlandai.

⁶³ Austrija.

⁶⁴ Liuksemburgas.

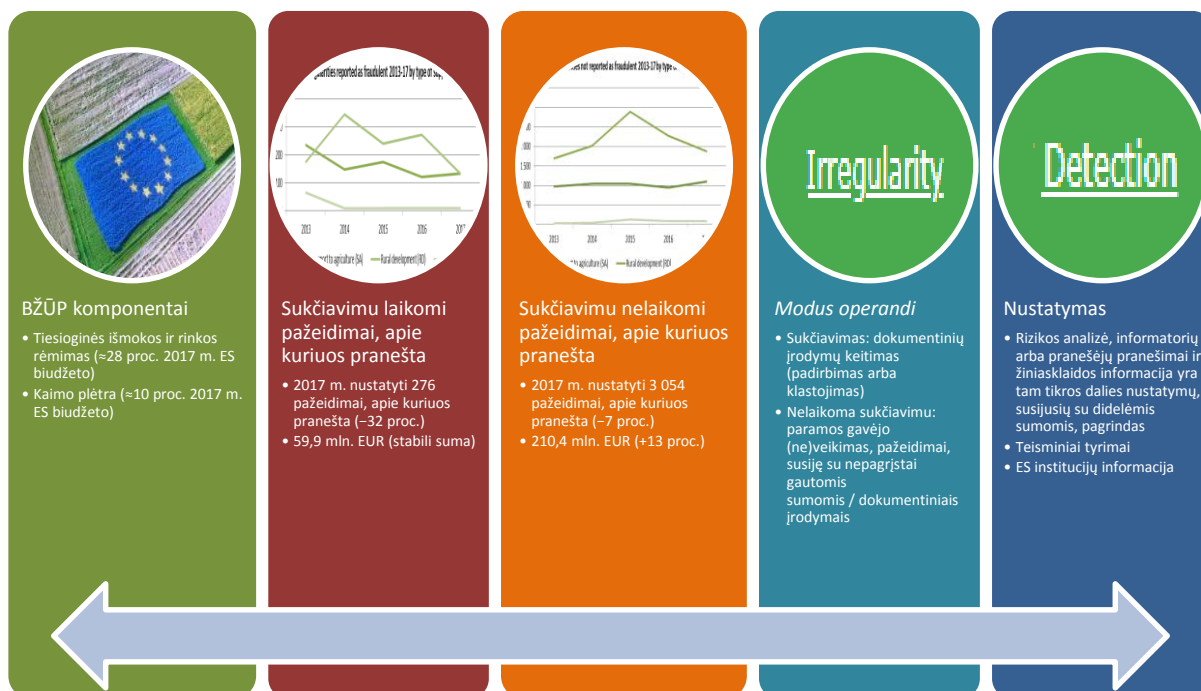
⁶⁵ Lenkija.

⁶⁶ Visi šiame skirsnyje pateikti vertinimai yra grindžiami nustatytais faktais, kurie pateikti Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos ii punkte, 3 skyriuje.

Atmestų bylų santykis žemės ūkio srityje yra didesnis nei sanglaudos politikos srityje. Atrodo,

kad teisminės institucijos yra mažiau linkusios tirti tariamus nusikaltimus šiame sektoriuje.

10 pav. Žemės ūkio politika – pagrindiniai faktai ir skaičiai

4.2.2.2. Nustatyti sukčiavimų nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta

Apskritai 4.2.2 skirsnyje apibūdinti modeliai tinka ir sukčiavimų nelaikomiems pažeidimams, apie kuriuos pranešta. Su KP susiję pažeidimai dominuoja tiek pagal atvejų skaičių, tiek pagal bendrą lėšų sumą. Tačiau vidutinė suma TP atvejais yra didesnė ir 2017 m. dar padidėjo. Ši vidurkio padidėjimą vėlgi nulėmė keli atvejai, susiję su rinkos priemonėmis ir didelėmis sumomis. Tačiau net ir be šių išskirtinių atvejų vidutinė sukčiavimų nelaikomų pažeidimų rinkos priemonių srityje lėšų suma 2013–2017 m. vis tiek yra didesnė nei KP atvejais. Vidutinė sukčiavimų nelaikomų pažeidimų tiesioginių išmokų srityje lėšų suma yra mažesnė nei KP atvejais ir toliau mažėja.

Tarp dažniausia nustatytų sukčiavimų nelaikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, vyrauja pažeidimai, susiję su mokėjimo prašymais arba dokumentiniais įrodymais, taip pat gaunami daug pranešimų apie klastojimą. Tačiau šie atvejai nėra laikomi sukčiavimu⁶⁷.

Apskritai KP pažeidimų nustatymo lygis (IDR) buvo aukštesnis nei TP. Tačiau rinkos priemonių IDR yra 1,39 proc., arba didžiausias visoje

politikos srityje. Vėlgi, šį rodiklį nulėmė keli atvejai, susiję su didelėmis lėšų sumomis.

11 pav. Rinkos priemonės, labiausiai susijusios su pažeidimais (laikomais ir nelaikomais sukčiavimu)

Susijusios rinkos priemonės		
Vynuogių auginimo sektoriaus produktai	Vaisiai ir daržovės	Kiauliena, kiaušiniai ir paukštiena, bitininkystė ir kiti gyvūninės kilmės produktai

⁶⁷ Ši situacija daugiausia susijusi su Italija. Šie pažeidimai gali būti perkvalifikuoti vėliau, o toks metodas gali būti siejamas su preliminariumi vykdomų tyrimų etapu.

4.3. Sanglaudos politikos ir žuvininkystės sektorių kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai

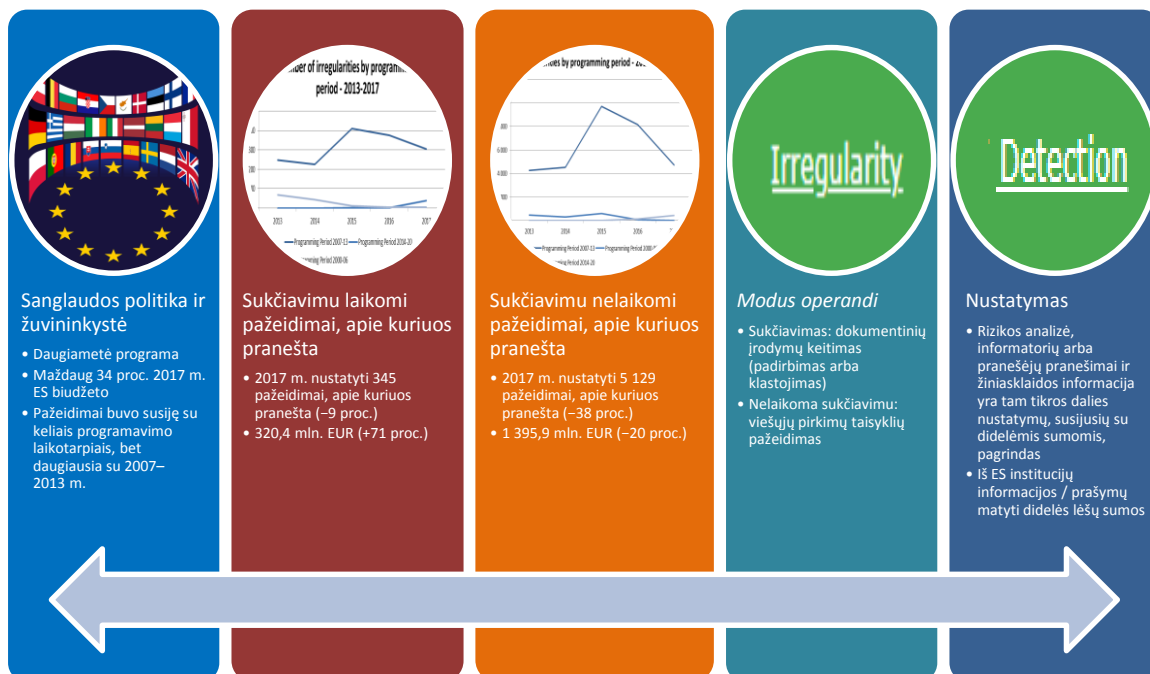
4.3.1. Valstybių narių kovos su sukčiavimu priemonės sanglaudos politikos ir žuvininkystės srityje

2017 m. daugiausia valstybių narių priimtų priemonių buvo skirta sanglaudos politikos ir žuvininkystės buvo politikos sritims.

Aštuonios valstybės narės pranešė pradėjusios taikyti ARACHNE savo valdymo sistemoje⁶⁸, IT priemones viešųjų pirkimų srityje⁶⁹, kompiuterinę apskaitos sistemą⁷⁰, arba patobulinusios savo paramos gavėjų informacinę sistemą⁷¹. Keturios valstybės narės pradėjo taikyti sukčiavimo rizikos vertinimo priemonę⁷² arba parengė specialią ekonominių nusikaltimų rizikos analizę⁷³.

Keturios šalys priėmė priemones, skirtas pažeidimų valdymui arba pranešimui apie juos⁷⁴. Trys priėmė priemones, skirtas vienam fondui⁷⁵. Likusios priemonės buvo skirtos interesų konfliktams⁷⁶, patikrinimo procedūros taikymui⁷⁷ ir mokymui kovoti su sukčiavimu⁷⁸.

12 pav. Sanglaudos ir žuvininkystės politika – pagrindiniai faktai ir skaičiai

⁶⁸ Belgija, Bulgarija, Liuksemburgas, Nyderlandai ir Jungtinė Karalystė.

⁶⁹ Lenkija.

⁷⁰ Slovėnija.

⁷¹ Suomija.

⁷² Vokietija, Kipras ir Liuksemburgas.

⁷³ Švedija.

⁷⁴ Bulgarija, Kroatija, Danija ir Malta.

⁷⁵ Vokietija (ESF), Airija (ESF) ir Italija (EJRŽF).

⁷⁶ Belgija.

⁷⁷ Austrija.

⁷⁸ Suomija.

4.3.2. Sanglaudos politikos ir žuvininkystės srityse nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika

Palyginti su kitais biudžeto sektoriais, sanglaudos politikos analizė yra sudėtingesnė, nes gauta informacija (pažeidimai, apie kuriuos pranešta) siejasi su įvairiais programavimo laikotarpiais (PL), kuriems taikomos skirtingos taisyklės.

Be to, PL yra daugiamečiai ir tai daro reikšmingą poveikį pagrindinėms tendencijoms. Atsižvelgiant į šių sričių lėšų valdymo panašumus, žuvininkystė ir sanglaudos politika analizuojamos kartu.

Daugiausia pranešimų apie pažeidimus, susijusius su sanglaudos ir žuvininkystės politika, gauta 2015 m. ir tai atitinka programos ciklą.

Pažeidimai, apie kuriuos pranešta 2017 m., susiję su keturiais skirtingais PL; daugiausia jų (94 proc.) susiję su 2007–2013 m. PL ir vos 570 (mažiau nei 2 proc.) – su 2014–2020 m.⁷⁹ Atsižvelgiant į įgyvendinimo ciklą, pranešimai apie 2014–2020 m. PL iš esmės pradėti teikti 2016 m., o 2017 m. jų padaugėjo. Kol kas nepakanka duomenų patikimai analizei atlikti.

Kadangi didžioji dalis pažeidimų, apie kuriuos pranešta, susiję su 2007–2013 m. PL, analizuojant daugiausia dėmesio skiriama šiam programavimo ciklui kaip visumai.

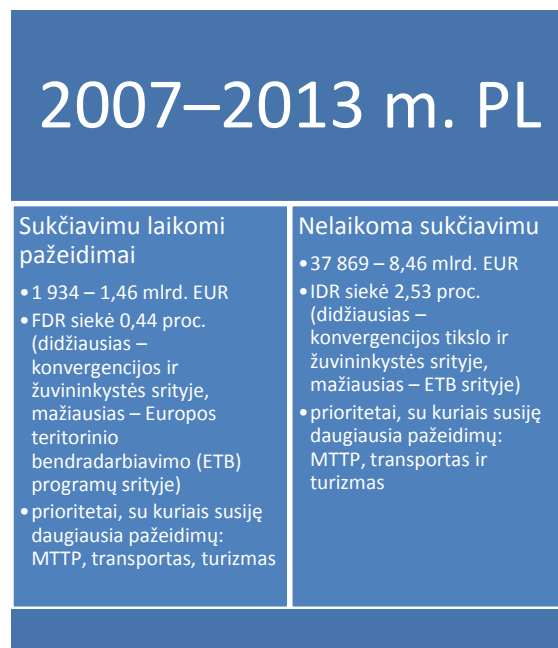
4.3.2.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai

Galimų sukčiavimo atvejų skaičius, kuris buvo didžiausias 2015 m., toliau lėtai mažėjo, o lėšų sumos didėjo (daugiausia dėl pažeidimų, susijusių su 2007–2013 m. PL).

Daugiausia galimo sukčiavimo atvejų buvo susiję su mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (MTTP) ir transporto prioritetais. Kalbant apie pirmąjį prioritetą, daugiausia pranešta apie sutartinių nuostatų pažeidimus, kurie laikomi arba nelaikomi sukčiavimu. Pranešta apie viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimus, tačiau tik keletas jų buvo laikomi sukčiavimu. Pranešta vos apie kelis etikos ir sąžiningumo principų pažeidimus, tačiau dauguma jų buvo laikomi galimu sukčiavimu. Konkrečiau, dauguma jų

buvo susiję su interesų konfliktu arba buvo priskiriami kategorijai „kita“.

13 pav. Duomenys apie 2007–2013 m. PL

Kalbant apie transporto prioritetą, daugiausia pranešimų dėl pažeidimų, kurie laikomi galimu sukčiavimu, buvo susiję su patvirtinamaisiais dokumentais. Daugiausia pranešimų gauta dėl viešųjų pirkimų taisyklių pažeidimų, tačiau jie retai buvo laikomi galimu sukčiavimu. Pažeidimų, susijusių su etikos ir sąžiningumo principais, atveju padėtis buvo priešinga: šie pažeidimai buvo reti, tačiau beveik visi buvo laikomi galimu sukčiavimu. Šie pažeidimai buvo susiję su interesų konfliktais, korupcija arba priskirtini kategorijai „kita“.

Sanglaudos politikos priemonių atveju, palyginti su žemės ūkiu, nustatyto sukčiavimo atvejų buvo daugiau, o atmetų bylų mažiau.

4.3.2.2. Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta

Sukčiavimu nelaikomų pažeidimų skaičius atitinka pagrindinę pirmiau minėtą tendenciją. Lėšų suma buvo didžiausia 2016 m., vėliau ji mažėjo lėčiau nei atvejų skaičius. Didesnės vidutinės lėšų sumos 2007–2013 m. PL gali būti tikslingesnių priemonių rezultatas arba tiesiog atsitiktinumas.

⁷⁹ Visi šiame skirsnyje pateikti vertinimai yra grindžiami nustatytais faktais, kurie pateikti Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos ii punkte, 4 skyriuje.

4.4. Netiesioginio valdymo (pasirengimo narystei) sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai

4.4.1. Netiesioginio valdymo (pasirengimo narystei) srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika

Analizuojant su netiesioginiu valdymu susijusius pažeidimus daugiausia dėmesio skiriama pasirengimo narystei ES priemonėms.

Pažeidimai, apie kuriuos pranešta, tebėra susiję su dviem pagrindiniais laikotarpiais:

- 2000–2006 m. pasirengimo narystei pagalbos (toliau – PNP) programomis, kuriomis siekta pasirengti stojimo į ES 2004 ir 2007 m. etapams ir kurios iš lėto baigiamos įgyvendinti (buvo pranešta tik apie penkis su 2017 m. PNP susijusius pažeidimus, kurių suma sudarė 0,1 mln. EUR), ir
- 2007–2013 m. pasirengimo narystei pagalbos priemonėmis (toliau – PNPP), su kuriomis susijusių pažeidimų skaičius iš esmės nepakito nuo 2016 m. (114 pažeidimų; susijusių lėšų suma – 17,3 mln. EUR).

Buvo nustatytas tik vienas su PNP susijęs pažeidimas, kuris laikomas sukčiavimu ir apie kurį buvo pranešta. Su PNPP susijusių sukčiavimu laikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, skaičius sumažėjo iki 17 (2016 m. jų buvo 22), tačiau su jais susijusių lėšų suma sudarė 3,1 mln. EUR (padidėjo nuo 0,7 mln. EUR). Pagrindinė susijusi sritis tebėra parama kaimo plėtrai.

4.5. Tiesioginio valdymo sektoriaus kovos su sukčiavimu politika, priemonės ir rezultatai

4.5.1. Tiesioginio valdymo srityje nustatytų pažeidimų ir sukčiavimo statistika

Tiesioginio valdymo statistiniai duomenys grindžiami Komisijos padalinių išduotais vykdomaisiais raštais sumoms išieškoti, kurie užregistruojami Komisijos kaupiamosios apskaitos sistemoje (ABAC).

4.5.1.1. Nustatyti sukčiavimu laikomi pažeidimai

2017 m. ABAC užregistruoti 65 lėšų išieškojimo atvejai, priskirti prie sukčiavimo kategorijos⁸⁰,

⁸⁰ Sistemoje vadinami „OLAF praneštais“ atvejais.

su kuriais susijusios sumos sudaro 7,33 mln. EUR. Palyginti su visomis faktiškai išmokėtomis lėšomis, FDR siekia 0,03 proc. ir per pastaruosius penkerius metus vidutiniškai beveik nepakito.

4.5.1.2. Nustatyti sukčiavimu nelaikomi pažeidimai, apie kuriuos pranešta

Dėl sukčiavimu nelaikomų pažeidimų 2017 m. užregistruotas 1 585 lėšų išieškojimo atvejais; bendra susijusi suma – 64,15 mln. EUR. Per penkerių metų laikotarpį IDR liko nepakitęs ir siekė apie 0,5 proc.

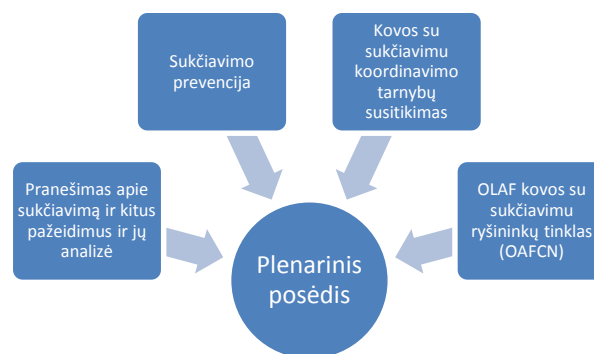
5. LĖŠŲ IŠIEŠKOJIMAS IR KITOS PREVENCINĖS BEI TAISOMOSIOS PRIEMONĖS

Išsami informacija apie lėšų išieškojimus, finansines pataisas ir kitas prevencines bei taisomąsias priemones (mokėjimų nutraukimą ir laikiną sustabdymą) skelbiama *metinėje biudžeto valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitoje*, į kurią nuo 2016 m. įtrauktas ankstesnis metinis Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Audito Rūmams dėl ES biudžeto apsaugos⁸¹.

6. BENDRADARBIAVIMAS SU VALSTYBĖMIS NARĖMIS

Sukčiavimo prevencijos koordinavimo patariamąjį komitetą (COCOLAF) posėdžiauja Komisijos (OLAF) ir valstybių narių ekspertai. Jie apsparsto svarbiausius pokyčius kovojant su sukčiavimu ir rengia šią ataskaitą pagal SESV 325 straipsnio 5 dalį. Komiteto darbas vyksta keturiose darbo grupėse ir plenariniame posėdyje (žr. 14 pav.).

14 pav. COCOLAF struktūra ir pogrūpiai

⁸¹ Ši metinė valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita yra ES biudžeto bendro finansinių ataskaitų rinkinio dalis (COM(2018) 457 final). Informacija apie lėšų, susijusių su įplaukomis, susigrąžinimą pateikta ir Komisijos tarnybų darbiniam dokumente „Pažeidimų, apie kuriuos buvo pranešta 2017 m., statistinis įvertinimas“.

2017 m. du pogrūpiai parengė rekomendacinius dokumentus:

- pranešimų teikimo ir analizės pogrūpis – dokumentą *Vadovas, kaip vykdyti pranešimo apie pažeidimus prievolę*, kuriame pateikta gairių bendraisiais klausimais valstybės narėms pranešant apie pažeidimus, susijusius su 2014–2020 m. PL, o
- sukčiavimo prevencijos pogrūpis – dokumentą *Sukčiavimas vykdant viešuosius pirkimus – išpėjamųjų ženklų ir geriausios patirties rinkinys*, kuriame pateikiama daug pavyzdžių, išpėjamųjų ženklų, sprendimų ir geriausios patirties, suskirstytų temomis pagal viešųjų pirkimų procedūros etapus.

Kovos su sukčiavimu koordinavimo tarnybų (angl. AFCOS) susitikimas vyksta kartą per metus pirmininkaujant OLAF. 2017 m. metiniame susitikime su AFCOS atstovais buvo aptartas OLAF bendradarbiavimas atliekant tyrimus, visų pirma patikras vietoje ir skaitmeninės ekspertizės operacijas. Kitos aptartos temos:

- AFCOS vaidmuo;
- naujai politikos pokyčiai;
- AFIS el. pašto naudojimas OLAF ir AFCOS korespondencijai, susijusiai su bylomis.

OLAF kovos su sukčiavimu ryšininę tinklą (OAFCN) sudaro už informavimą atsakingi pareigūnai ir OLAF veiklos partnerių valstybėse narėse atstovai spaudai. Jam tenka lemiamas vaidmuo informuojant ES visuomenę apie sukčiavimo grėsmę ir bendras nacionalinių ir ES institucijų pastangas su ja kovoti.

2017 m. OLAF pasirašė du administracinio bendradarbiavimo susitarimus, skirtus bendradarbiavimui atliekant tyrimus palengvinti, – su Italijos karabinieriais ir *Direzione Nazionale Antimafia e Antiterrorismo*.

Tarybos Kovos su sukčiavimu darbo grupės (angl. GAF) susitikimuose valstybės narės ir Komisija apsikeitė nuomonėmis kovos su sukčiavimu klausimais. 2017 m. įvyko keturi GAF susitikimai: du pirmininkaujant Maltai ir dar du – Estijai.

7. ANKSTYVOJO NUSTATYMO IR DRAUDIMO DALYVAUTI PROCEDŪROJE SISTEMA

Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES) siekiama stiprinti ES finansinių interesų apsaugą užtikrinant:

- ankstyvą ekonominės veiklos vykdytojų, su kuriais siejama rizika ES finansiniams interesams, nustatymą;

- draudimą nepatikimiems ekonominės veiklos vykdytojams gauti ES lėšų ir (arba) piniginių nuobaudų skyrimą;
- sunkiausiais atvejais – informacijos apie draudimą dalyvauti procedūroje ir (arba) piniginę nuobaudą paskelbimą Komisijos svetainėje siekiant sustiprinti atgrasomąjį poveikį.

Šia sistema, kuri pradėjo veikti 2016 m., labai pagerintas administracinių sankcijų taisyklių taikymas laikantis pagrindinių teisių, nepriklausomumo ir skaidrumo principų. Kai nėra priimto galutinio nacionalinio teismo sprendimo arba, kai taikoma, galutinio administracinio sprendimo, ES institucijos, agentūros, organai ir įstaigos gali nuspręsti taikyti sankcijas nepatikimiems ekonominės veiklos vykdytojams tik gavusios rekomendaciją⁸² iš centralizuotos tarpinstitucinės komisijos⁸³.

Ši komisija neturi įgaliojimų atlikti tyrimus. Iš esmės ji savo vertinimą grindžia Europos Audito Rūmų, OLAF arba vidaus audito atliktų auditų arba tyrimų nustatytais faktais ir išvadamis, arba bet kokios kitos patikros, audito ar kontrolės, kurie atlikti kompetentingo leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybe⁸⁴, rezultatais. Šią komisiją sudaro nuolatinis aukšto lygio nepriklausomas pirmininkas⁸⁵, du nuolatiniai Komisijai (kaip sistemos savininkei) atstovaujantys nariai ir vienas *ad hoc* narys, atstovaujantis tarnybos, kuri prašo rekomendacijos, leidimus suteikiančiam pareigūnui. Ji paiso atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo teisės į gynybą ir taiko proporcingumo principą⁸⁶.

2017 m. šiai komisijai per jos nuolatinį sekretoriata įvairios leidimus suteikiančios tarnybos perdavė 11 atvejų, susijusių su 11 ekonominės veiklos vykdytojų. Iš jų 10 perduota Komisijos tarnybų, vienas – bendrosios įmonės, įgyvendinančios ES viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę. Į šią ataskaitą taip pat įtraukti dar

⁸² Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies c–f punktuose nurodytais atvejais (t. y. sunkus profesinis nusižengimas, sukčiavimas, rimti sutartinių įsipareigojimų nesilaikymo atvejai arba pažeidimai).

⁸³ T. y. Finansinio reglamento 108 straipsnio 5–10 dalyse nurodytos komisijos.

⁸⁴ Leidimus suteikiantis pareigūnas gali atstovauti ES institucijai, agentūrai, biurui ar kitai įstaigai.

⁸⁵ Pirmininkas turi nuolatinį aukšto lygio nepriklausomą pavaduotoją.

⁸⁶ Daugiau informacijos apie šią komisiją pateikta Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos v punkte.

keturi atvejai, kurie buvo perduoti nuolatiniam sekretoriatui 2016 m. dėl keturių ekonominės veiklos vykdytojų, nes apie šiuos atvejus komisijai buvo pranešta 2017 m.⁸⁷.

Komisija taip pat turi pranešti apie leidimus suteikiančių pareigūnų priimtus sprendimus dėl⁸⁸:

- nedraudimo ekonominės veiklos vykdytojams dalyvauti procedūroje, kai tai būtina siekiant užtikrinti tolesnį paslaugų teikimą tam tikrą apibrėžtą laikotarpį ir iki tol, kol atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai imsis taisomųjų priemonių, ir
- informacijos apie administracines sankcijas neskelbimo Komisijos svetainėje, kai to reikia dėl tyrimų konfidencialumo arba laikantis proporcingumo principo, kai su tuo yra susijęs fizinis asmuo.

2017 m. leidimus suteikiantys pareigūnai tokių sprendimų nepriėmė.

8. TOLESNI VEIKSMAI PO EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS DĖL 2016 M. METINĖS ATASKAITOS

2018 m. gegužės 3 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Komisijos 2016 m. metinės ataskaitos „ES finansinių interesų apsauga. Kova su sukčiavimu“⁸⁹. Komisija palankiai vertina rezoliuciją ir pažymi, kad Parlamentas pripažįsta jos veiklą kovos su sukčiavimu srityje. Ji galės imtis veiksmų atsižvelgdama į daugelį rezoliucijoje pateiktų rekomendacijų, visų pirma dėl glaudaus OLAF ir Europos prokuratūra bendradarbiavimo. Išsamias pastabas dėl rezoliucijos Komisija pateiks oficialiame atsakyme, kuris Parlamentui bus pateiktas dar šiais metais.

9. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Teisinės ir administracinės priemonės, skirtos kovai su sukčiavimu ir pažeidimais ir ES finansinių interesų apsaugai, turi būti nuolat derinamos. Šiuo atžvilgiu 2017-ieji buvo išskirtiniai metai, nes buvo priimti teisės aktai, nutiesiantys kelią tolesnei integracijai ir konvergenciai. Likę nacionalinių teisinių ir administracinių sistemų skirtumai reikalauja

⁸⁷ Iki 2018 m. birželio 30 d. komisija buvo pateikusi 31 rekomendaciją. Daugiau informacijos pateikta Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos v punkte, ir jo prieduose.

⁸⁸ Duomenys pateikti Komisijos tarnybų darbiniam dokumente, kuris nurodytas 1 išnašos v punkte.

⁸⁹ 2017/2216(INI)

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2018-0196+0+DOC+XML+V0//LT>

specialių priemonių, pavyzdžiui, nacionaliniu lygmeniu priimtų ir šioje ataskaitoje aprašytų priemonių. Nepaisant to, galima padaryti tam tikras bendras išvadas ir rekomendacijas siekiant pabrėžti vyraujančias grėsmes ir pasinaudoti geriausia patirtimi, kuri pasirodė esanti veiksminga tam tikrose šalyse ar biudžeto srityse.

9.1. Įplaukos

Nors nustatytų pažeidimų skaičius ir sumažėjo, importuojami saulės kolektoriai, kaip ir 2016 m., finansiniu požiūriu buvo labiausiai su sukčiavimu ir pažeidimais susijusios prekės. Daugeliu atvejų su saulės kolektoriais susiję pažeidimai buvo nustatyti gavus pranešimą dėl tarpusavio pagalbos, kurį pateikė OLAF. Tai pabrėžia OLAF tyrimų svarbą nustatant pažeidimus, susijusius su sandoriais dėl tam tikrų prekių (pvz., neteisingais KN kodais arba kilmės deklaracijomis, antidempingo muitų slėpimu, nepakankamu deklaruotų prekių įvertinimu).

Prekių kilmės valstybės, su kuriomis buvo susiję daugiausia sukčiavimo ir pažeidimų, buvo Kinija (pagal nustatytų atvejų skaičių) ir Jungtinės Valstijos (finansiniu požiūriu).

OLAF tyrimai atskleidė didelio masto sukčiavimą įplaukų srityje nepakankamai įvertinant į ES importuojamas prekes. Toks sukčiavimas neša didžiulius nuostolius, nes ne tik nesurenkami muitai, bet ir nuslepiamas PVM⁹⁰. OLAF tyrimai atskleidė, kad sukčiautojai išnaudoja bet kokias spragas, o sukčiavimas dėl didelių sumų gali atsipirkti.

OLAF patirtis rodo, kad nepakankamas įvertinimas išliks grėsme, su kuria artimiausiais metais reikės kovoti.

Norint panaikinti šias spragas, būtina įgyvendinti muitinės kontrolės strategijas, apimančias įvairių kontrolės priemonių derinį. Muitinės kontrolės strategija turėtų užtikrinti tinkamą prekybos lengvinimo /supaprastinimo ir ES finansinių interesų apsaugos pusiausvyrą.

1 rekomendacija

Valstybių narių prašoma ir toliau stebėti prekių, visų pirma pigių produktų, importuojamų itin dideliais kiekiais, pavyzdžiui, tekstilės gaminių ir avalynės, nepakankamo įvertinimo riziką.

Siekiant stiprinti muitinės kontrolę, valstybių narių prašoma užtikrinti, kad:

- būtų taikomos strategijos, apimančios visų rūšių muitinės procedūras ir visus veiklos vykdytojus;

⁹⁰ Žr. 2.5.3 skirsnį ir 2017 m. OLAF ataskaitos 26–27 p.

- būtų tinkamai koordinuojami visų muitinės tarnybų, atliekančių rizikos analizę ir kontrolę, veiksmai; rizikos profiliai pateiktų aiškius nurodymus, o informacija apie riziką būtų dalijamasi su kitomis valstybėmis narėmis;
- būtų atidžiai stebimi kontrolės rezultatai (grįžtamasis ryšys) ir būtų tiksliai laikomasi savitarpio pagalbos nurodymų.

Jų taip pat prašoma:

- sistemingai įtraukti automatizuotą atsitiktinį elementą, o į trejų metų senaties terminą, per kurį turi būti informuojama apie skolą muitinei, atsižvelgti kaip į rizikos rodiklį atliekant rizikos analizę po išleidimo;
- po išleidimo atliekamus auditus grįsti rizikos analize ir griežtai stebėti jų rezultatus;
- atlikti įgaliotųjų ekonominės veiklos vykdytojų vykdomos veiklos muitinės kontrolę atsižvelgiant į rizikos valdymą, atliekamą atsižvelgiant į skirtingus šios veiklos elementus.

Komisija taip pat ragina nacionalines kompetentingas institucijas visapusiškai naudotis Operatyvinio muitinio tikrinimo vadovu, pagrįstu valstybių narių geriausia patirtimi, ir Muitinės audito vadovu.

9.2. Išlaidos

Šioje ataskaitoje pateikta analizė patvirtina ankstesniais metais išskirtas pagrindines tendencijas ir modelius.

Mažiausiai išsivysčiusių Europos regionų ir žuvininkystės programų atveju nustatymo lygis išlieka aukštas, o tarpvalstybinių programų atveju – žemas.

Žemės ūkio sektoriuje pažeidimų, susijusių su rinkos rėmimo priemonėmis, skaičius yra labai mažas, bet lėšų sumos – labai didelės, todėl jam vis dar reikia skirti pakankamai dėmesio.

Vis daugiau dėmesio skiriama sukčiavimui, kuriuo siekiama dirbtinai sudaryti sąlygas gauti finansavimą. Kelios valstybės narės pranešė, kad šiuo atžvilgiu ėmėsi konkrečių priemonių.

Nors 2017 m. buvo pranešta apie mažiau pažeidimų ir mažiau sukčiavimo atvejų, vidutinės lėšų sumos padidėjo, o tai reiškia, kad kontrolė yra tikslingesnė.

Rizikos analizė, infortorių arba pranešėjų pranešimai ar žiniasklaidos informacija gali padėti pagerinti priemonių taikymą, ypač atsižvelgiant į tai, kad jų naudojimas vis dar nėra plačiai paplitęs. Teisminių tyrimų informacija padėjo atskleisti kai kuriuos sukčiavimu

nelaikomus pažeidimus, susijusius su didelėmis vidutinėmis lėšų sumomis. Tas pats pasakytina apie kontrolę, kuri buvo pradėta dėl ES įstaigos pateiktos informacijos / prašymų arba nustatytų pažeidimų.

2 rekomendacija

Valstybės narės raginamos:

- toliau išnaudoti rizikos analizės galimybes pritaikant metodą skirtingoms išlaidų rūšims ir pasinaudojant geriausia patirtimi bei šioje ataskaitoje akcentuojamais rizikos elementais;
- sudaryti sąlygas teikti spontaniškus pranešimus apie galimus pažeidimus ir juos vertinti, stiprinti pranešėjų, kurie taip pat yra svarbus tiriamosios žurnalistikos šaltinis⁹¹, apsaugą ir
- skatinti sistemingą ir savalaikį teisminių ir administracinių institucijų bendradarbiavimą.

Visos šios priemonės turėtų didesnę poveikį, jeigu būtų įtrauktos į nacionalinę kovos su sukčiavimu strategiją.

9.3. Bendradarbiavimas visais lygmenimis

Pateiktomis rekomendacijomis siekiama stiprinti politikos ir teisėkūros iniciatyvų tendenciją, kuri jau pastebima keliuose valstybėse narėse ir kurią patvirtina šioje ataskaitoje pateikta analizė.

Teisingas ir tikslingas duomenų ir informacijos naudojimas yra veiksmingas siekiant stiprinti kovą su sukčiavimu ir pateisinti pilietinės visuomenės lūkesčius. Europos piliečiams rūpi ne tik jų šalis – vis dažniau Europos projekto sėkmė vertinama remiantis tuo, kas vyksta kitose valstybėse narėse.

Tačiau reikiami duomenys ir informacija dažnai yra išsisklaidę per kelias institucijas. Būtinai bendradarbiavimas nacionaliniu ir ES lygmenimis.

Teisminių ir administracinių institucijų bendradarbiavimas atliekant tyrimus jau pasiteisino kaip dar svarbesnė veiksmingos ir efektyvios kovos su sukčiavimu priemonė.

ES institucijų lygmeniu Komisija užtikrins, kad stipri ir visapusiškai veikianti OLAF atliekamais

⁹¹ Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Pareiškėjų apsaugos stiprinimas ES lygmeniu“ (COM(2018) 214 *final*) ir pasiūlymą dėl Direktyvos dėl asmenų, pranešančių apie Sąjungos teisės pažeidimus, apsaugos (COM(2018) 218 *final*).

administraciniais tyrimais papildytą Europos
prokuratūros baudžiamosios teisės metodiką.

1 PRIEDAS. SUKČIAVIMU LAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.

Sukčiavimu laikomų pažeidimų, apie kuriuos pranešta, skaičius rodo kovojant su sukčiavimu ir kita ES finansiniams interesams kenkiančia neteisėta veikla valstybių narių atlikto darbo rezultatus, todėl šių skaičių nereikėtų laikyti sukčiavimo valstybių narių teritorijose masto rodikliu. Į šį priedą neįtrauktos ES nepriklausančios šalys (Sąjungos narystės siekiančios šalys) ir tiesioginės išlaidos.

VALSTYBĖS NARĖS	Žemės ūkis		Vidaus politika		Sanglaudos politika ir žuvininkystė		Pasirengimas narystei		BENDROS IŠLAIDOS		IPLAUKOS			
	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR		
Belgija											26	15 502 626		
Bulgarija	16	3 852 238			1	64 425					17	3 916 663		
Čekija	8	494 087			33	6 609 802					41	7 103 889		
Danija	3	8 119			1	32 352					4	40 471		
Vokietija	6	981 201			18	1 657 451					24	2 638 652		
Estija	8	2 199 728			5	5 325 933					13	7 525 661		
Airija	2	15 242									2	15 242		
Graikija	2	26 628			10	1 343 670					12	1 370 298		
Ispanija	5	298 302			20	410 096					25	708 398		
Prancūzija	9	1 326 255									9	1 326 255		
Kroatija	2	358 047			1	1 052 812					3	1 410 859		
Italija	36	1 370 571			3	703 086					39	2 073 657		
Kipras					3	520 212					3	520 212		
Latvija	1	4 353			6	7 506 305					7	7 510 658		
Lietuva	6	1 246 395			1	41 360					7	1 287 755		
Liuksemburgas	1	15 857									1	15 857		
Vengrija	14	1 075 823			6	1 479 560					20	2 555 383		
Malta					1	38 685					1	38 685		
Nyderlandai	6	183 866			3	421 614					9	605 480		
Austrija	1	122 538									1	122 538		
Lenkija	79	37 954 297			64	19 612 173					143	57 566 470		
Portugalija	4	176 918			12	31 604 726					16	31 781 644		
Rumunija	64	7 973 885			75	67 164 713		2 649 636			141	75 788 234		
Slovėnija	1	46 897			2	2 553 647					3	2 600 544		
Slovakija	2	149 444			77	172 181 299					79	172 330 743		
Suomija					1	26 786					1	26 786		
Švedija														
Jungtinė Karalystė					2	40 118					2	40 118		
IŠ VISO	276	59 880 690			345	320 390 825					623	380 921 151	441	76 386 708

2 PRIEDAS. SUKČIAVIMU NELAIKOMI PAŽEIDIMAI, APIE KURIUOS PRANEŠTA 2017 M.

Į šį priedą neįtrauktos ES nepriklausančios šalys (Sąjungos narystės siekiančios šalys) ir tiesioginės išlaidos.

VALSTYBĖS NARĖS	Žemės ūkis		Vidaus politika		Sanglaudos politika ir žuvininkystė		Pasirengimas narystei		BENDROS IŠLAIDOS		ĮPLAUKOS	
	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR	Skaičius	Suma EUR
Belgija	17	312 940	2	978 381	51	6 092 879			70	7 384 200	189	14 579 103
Bulgarija	124	11 211 037			77	29 676 418	15	20 932	216	40 908 388	1	253 408
Čekija	25	1 083 012			282	60 949 351			307	62 032 363	89	8 608 026
Danija	9	305 497			3	694 020			12	999 517	55	2 038 865
Vokietija	61	2 437 925			83	10 519 246			144	12 957 171	1 617	85 727 353
Estija	37	1 812 973			24	2 821 971			61	4 634 944	1	11 149
Airija	18	802 856			44	3 299 833			62	4 102 689	31	2 947 035
Graikija	118	2 537 342			504	272 493 429			622	275 030 771	10	274 902
Ispanija	335	17 433 317			1 115	366 925 909			1 450	384 359 226	230	78 825 931
Prancūzija	162	5 021 836			26	4 008 636			188	9 030 472	200	16 578 121
Kroatija	28	511 700			10	586 362	10	1 368 047	48	2 466 109	7	262 098
Italija	575	44 759 711			555	86 114 764			1 130	130 874 475	119	12 024 057
Kipras					30	3 214 441			30	3 214 441	1	10 564
Latvija	18	779 102			31	3 719 969			49	4 499 071	4	196 843
Lietuva	137	5 385 775			72	23 629 198			209	29 014 973	19	1 026 160
Liuksemburgas												
Vengrija	202	11 115 144			149	27 217 704			351	38 332 848	20	5 909 986
Malta	13	932 900			23	2 317 833			36	3 250 733		
Nyderlandai	45	1 481 953			63	4 809 513			108	6 291 466	442	78 000 552
Austrija	22	489 080			8	2 418 922			30	2 908 002	49	1 739 162
Lenkija	133	6 553 892			499	195 767 291			632	202 321 183	46	1 453 150
Portugalija	401	26 556 512			392	63 808 455			793	90 364 967	32	4 907 356
Rumunija	445	60 524 561	1	11 951	368	102 999 634			814	163 536 146	23	2 778 540
Slovėnija	14	314 974			41	1 438 319			55	1 753 293	8	320 139
Slovakija	48	4 193 841			248	108 249 854			296	112 443 695	11	756 807
Suomija	7	137 810			7	621 523			14	759 333	27	1 947 211
Švedija	6	2 127 418			11	869 607			17	2 997 025	165	6 704 023
Jungtinė Karalystė	54	1 578 873			413	10 595 510			467	12 174 383	799	97 376 431
VISO	3 054	210 401 981	3	990 332	5 129	1 395 860 591	25	1 388 979	8 211	1 608 641 882	4 195	425 256 972

3 PRIEDAS. PRIDEDAMŲ TARNYBŲ DARBINIŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

1. 325 straipsnio įgyvendinimas valstybėse narėse 2017 m. (SWD(2018) 384);
2. Su nuosavais ištekliais, gamtos ištekliais, sanglaudos politika, pasirengimo narystei pagalba ir tiesioginėmis išlaidomis susijusių pažeidimų, apie kuriuos pranešta, statistinis įvertinimas (SWD(2018) 386, 1 ir 2 dalys);
3. Tolesni veiksmai atsižvelgiant į Komisijos 2016 m. ES finansinių interesų apsaugos ir kovos su sukčiavimu ataskaitos rekomendacijas (SWD(2018) 383);
4. Ankstyvojo nustatymo ir draudimo dalyvauti procedūroje sistema (EDES). Finansinio reglamento 108 straipsnyje nurodyta komisija (SWD(2018) 382);
5. Metinė programos „Hercule III“ 2017 m. apžvalga ir informacija apie jos rezultatus (SWD(2018) 381);
6. Reglamento (EB) Nr. 515/97 43b straipsnio įgyvendinimo įvertinimas (SWD(2018) 385).